

GASILLEC

Letnik XXXV.

Glasiło »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana«

Izda se vsak drugi mesec. / Posamezne številke 2-50 Din, za inozemstvo 3 Din.
V »JGZ« združena gasilna društva dobivajo po en izvod »Gasilca« brezplačno.

V Ljubljani, dne 20. maja 1931. ● Številka 3.

Vesti starešinstva.

Predsedstvene vesti.

1.

Zborovanja in seje gasilstva v šolskih zgradbah.

Kraljevska banska uprava je na predlog banovinskega šolskega odbora odredila s svojim odlokom IV. No. 23314—30 z dne 28. februarja 1931. sledeče: Uporabo šolskih prostorov za seje, zborovanja in skupščine gasilskih društev in delegacij gasilskih žup bodo dovoljevala sreska načelstva na posebne prošnje pristojnih žup le za čas, v katerem ni pouka. Župe in društva, katerim se bo uporaba šolskih prostorov dovolila, morajo skrbeti, da bodo odkazane prostore po uporabi temeljito osnažili. Prav tako morajo prosilci sami skrbeti za potrebno razsvetljavo in kurjavo, vse pa se mora izvršiti sporazumno s šolskim upraviteljem in krajevnim šolskim odborom.

2.

Znižana vožnja gasilcev na povratku od zborovanj in proslav.

Direkcija državnih železnic v Ljubljani dovoljuje po § 16. pravilnika gasilstvu polovično ceno vožnje na povratku od skupščin, župnih in zveznih zletov ter proslav, ako ima vsak gasilec društveno člansko izkaznico s sliko ter še posebej legitimacijo s suhim žigom, katere vroči za vsak slučaj železniška direkcija po društvih, župah ali zvezi. Potovanja tja na skupščino ali zlet se vrše s celo karto. Poskrbeti je pravočasno za članske izkaznice s sliko za delegate in izletnike, prireditelji proslav in skupščin pa naj oskrbe dovoljenja od železniške direkcije ter obrazce za legitimacije, brez katerih na povratkih ni znižane vožnje.

3.

Vlaganje prošenj za izredne podpore iz gasilskih skladov.

Na ponovno zahtevo oblasti naročamo društvom in župam nastopno: Vsaka — na celo pisarniško polo napisana in z vsemi dokazili in računi opremljena — prošnja se mora vložiti po župnem vodstvu na zvezno predsedstvo, da jo to odpremi s priporočilom oblasti. Pošiljanje preko župnih in zveznih predsedstev je nedopustno. Vloge se ne kolkujejo. Samo prošnjam na ministrstvo kmetijstva je za rešitev priložiti kolek za Din 20.—. Vlaganje prošenj po sreskih načelstvih je brezpredmetno.

Vesti starešinstva.

Skupščina Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana.

Odbor JGZ je v svoji redni seji dne 29. decembra 1930. soglasno odločil, da bo letošnja glavna skupščina (občni zbor) v Mariboru dne 1. in 2. avgusta t. l. v prostorih Kazine na Slomškovem trgu.

A. Starešinska seja.

V soboto, dne 1. avgusta ob 10. uri dopoldne bo v veliki dvorani Kazine, Slomškov trg, seja starešinstva z nastopnim dnevnim redom:

1. Overovljenje zapisnika zadnje seje.
2. Naznanila predsedstva.
3. Dopisi in okrožnice.
4. Pregled in odobritev poročil za občni zbor.
5. Sprejem in dodelitev novoustanovljenih društev.
6. Predlogi in nasveti.
7. Slučajnosti.

B. Seja odsekov.

V soboto ob 10. uri dopoldne zboruje »Tehnični odsek« v Kazini na Slomškovem trgu.

Od 1/2 12. do 13. ure zboruje »Literarni odsek«.

Od 1/2 15. do 16. ure zboruje »Samopomočni odsek«.

C. Odborova seja.

V soboto ob 16. uri popoldne zboruje v kazinski dvorani na Slomškovem trgu, zvezni odbor po nastopnem

dnevnem redu:

1. Overovljenje zapisnika zadnje odborove seje.
2. Razprava o samostalnih predlogih.
3. Razdelitev podpor iz »Podpornega sklada« JGZ za leto 1931.
4. Določitev članarine za leto 1931./32.
5. Predlogi in nasveti.
6. Raznoterosti.

Člani zveznega odbora so: a) zvezno starešinstvo, b) vsi župni načelniki, odnosno njih namestniki. Njih prisotnost je obvezna.

D. Skupščina.

V nedeljo dopoldne ob 10. uri bo redni občni zbor v veliki dvorani Kazine na Slomškovem trgu z nastopnim

dnevnim redom:

1. Nagovor in poročilo zveznega staroste.
2. Overovljenje zapisnika zadnjega občnega zbora.
3. Tajnikovo poročilo.
4. Blagajnikovo poročilo.
5. Poročilo računskih preglednikov.
6. Poročila odsekov: a) samopomočnega, b) literarnega, c) tehničnega, d) kongresnega.
7. Določitev letne članarine.
8. Sklepanje o samostalnih predlogih.
9. Poročilo o »Podpornem skladu« in razdelitvi podpor.
10. Volitev novega starešinskega odbora: a) staroste, b) članov starešinstva, c) računskih preglednikov, d) članov posameznih odsekov.
11. Raznoterosti.

Pripomnja.

1. Po členu 9., točka 2., pravil JGZ pošlje na skupščino vsaka župa poleg župnega načelnika ali njegovega namestnika še enega odposlanca, torej dva odposlanca. Župe, ki imajo več kot 300 rednih gasilcev, pošljejo poleg tega na vsakih

nadaljnjih 300 rednih gasilcev še enega odposlanca. Drobci pod 150 se v tem primeru ne upoštevajo, drobci nad 150 pa štejejo za 300 (torej do 450 = 2 odposlanca, 451 do 750 = 3, 751 do 1050 = 4, 1051 do 1350 = 5, 1351 do 1650 = 6 itd.).

2. Vsak odposlanec se mora na skupščini izkazati z izkaznico svoje župe.

3. Samostalne predloge je osem dni pred skupščino pisмено naznaniti zveznemu starešinstvu, da o njih sklepa pred skupščino; pozneje vloženim samostalnim predlogom mora skupščina priznati nujnost, da se o njih more razpravljati na skupščini. Predlogi, ki so bili že ponovno odklonjeni, ne pridejo v poštev.

4. Gasilske župe opozarjamo, da pravočasno izvolijo odposlanca na skupščino (člen 10., odstavek i, župnih pravil).

5. Oprava odposlancev: bluza, čepica, brez sekirice. Po sklepu odbora JGZ z dne 29. decembra 1927. se na skupščini prizna le one delegate, ki bodo v gasilskem kroju.

V Ljubljani dne 15. maja 1931.

Josip Turk s. r.,
t. č. starosta.

Franc Pristovšek s. r.,
t. č. tajnik.

Iz starešinske seje.

Dne 25. aprila t. l. je sprejelo starešinstvo v svoji redni seji sledeča gasilna društva ter jih dodelilo takole:

1. v GZ Beltinsko: Kapci, pošta: Dolnja Lendava;
2. v GZ Križevsko: Dankovci in Prosečkava s;
3. v GZ Mariborsko — levi breg: Sv. Barbara v Slov. Goricih, pošta: tam.
4. v GZ Martjansko: Dolina, Polana in Puconci, pošta: Puconci, Veščica in Murska Sobota, pošta Murska Sobota;
5. v GZ Ptujsko: Gerečja vas, pošta: Ptuj in Jurrovci, pošta: tam;
6. v GZ Strukovsko: Poznanovci, pošta: Bodonci in Vanča vas, pošta: Rankovci;
7. v GZ Žalsko: Zbelovo, pošta: Loče pri Poljčanah;
8. brez dodelitve se sprejmeta v JGZ društvi Čabar in Gerovo, pošta tam.

O dodelitvah društev odloča sporazumno z župami samo zvezno starešinstvo. Isto velja za ustanovitev novih gasilskih žup.

Ustanovitev nove župe v Bogojini je nepotrebna.

Poročilo tov. Museka o pregledu in rektifikaciji računov kongresne pisarne se vzame na znanje.

Ker posamezna društva ne izmenjajo predvojnih čepic s predpisanimi jugoslovanskimi, se naproša oblast za uradno odreditev.

Letošnji mednarodni gasilski kongres v Parizu bo posetil v zastopstvu JGZ starosta, tov. Josip Turk.

Delegati župnih in zveznih skupščin se morajo vedno izkazati s pismenimi legitimacijami, ker samo oni imajo glasovalno pravico na občnem zboru.

Končno se je sklepanje pogodbe z Autor-Centralo odgodilo na glavno skupščino.

Dohodki posameznih žup so preskromni, da bi mogle izvršiti vsa nadzorovalna dela v društvih. Potrebna sredstva jim bo morala nuditi zvišana članarina.

Važno! Kako naj se opremijo prošnje za podporo?

Banska uprava je obvestila v nekem gotovem slučaju JGZ, da pošiljajo društva pomanjkljivo sestavljene prošnje. Ponovno opozarjamo na obvestilo JGZ v »Gasilcu« št. 8 lanskega leta kako je treba sestavljati prošnje in kako naj bodo opremljene. Vsako prošnjo mora potrditi občina in naj vsebuje potrdilo sledeče točke:

1. Koliko znaša morebitni dolg društva in koliko znaša nasproti dolgu društveno aktivno premoženje?

2. Kakšno je bilo denarno stanje društva ob sklepu letnih računov zadnjih dveh let in kakšne dohodke je imelo društvo?

3. V kakšnem stanju je gasilsko orodje in kako je shranjeno, dalje če je poskrbljeno, da se ne zanemarja?

4. Kakšno je delovanje društva vobče (hvalevredno, zadovoljivo ali manj zadovoljivo) in je-li po svojem delovanju društvo podpore ne le potrebno marveč tudi vredno?

5. V kakšnem razmerju je društvo nasproti občini?

Končno, koliko je izplačala društvu podpore občina v zadnjih treh letih in koliko bo izplačala podpore za tekoče leto.

Gasilno društvo je zavezano dopustiti županu vpogled v blagajniški dnevnik, čim je deležno podpor iz javnih sredstev odnosno čim prosi za tako podporo.

Avtor-Centrala za avtorska prava v Ljubljani nas prosi, da opozorimo naše članstvo ponovno na zakon o avtorskem pravu in na njega posledice. Ponovno opozarjamo na dopis, Avtor-Centrale objavljen v številki 4. dne 1. junija 1930. in prosimo, da se ravnate strogo po tamkaj navedenih navodilih. Avtor-Centrala nam piše in prosi, da objavimo, da je v zmislu zakona o zaščiti avtorskega prava vsaka glasba, ki se izvaja na javnih prireditvah ali v javnih lokalih, podvržena plačilu avtorske takse; tedaj tudi izvajanje na harmoniko.

Po poverjeniku je ugotovljeno, da so se igrali pri prireditvah glasbeni komadi po njih zastopanih avtorjev; zato najljubneje prosijo Zvezo, da blagovoli svoje članstvo ponovno opozoriti na zakon o zaščiti avtorske pravice in njega posledice vsled neprijave.

Najljubneje prosijo Zvezo, da blagovoli svoje članstvo po svojem cenj. glasilu »Gasilca« v prvi številki ponovno opozoriti na dolžnosti poprejšnje prijave vsake prireditve, ker se bo odslej v zmislu sklepa »Udruženja Avtorjev« vsaka taka neprijava takoj odstopila pristojnemu sodišču in se bo zahtevalo kazensko postopanje v zmislu zakona o zaščiti avtorske pravice.

Samopomoč.

V prvem četrtletju 1931. so umrli sledeči tovariši, kojih dedičem so se izplačale nastopne posmrtnine:

200. Štebe Janez, Komenda	star 38 let	3000 Din
201. Hauptman Anton, Sp. Jablanca	star 38 let	3000 „
202. Hahr Rudolf, Guštanj	star 18 let	3000 „
203. Obrani Ivan, Moškanjci	star 60 let	3000 „
204. Slamberger Karel, Pobrežje	star 65 let	3000 „
205. Močnik Jakob, Okoslovci	star 25 let	3000 „
206. Babnik Franc, Velike Lašče	star 35 let	3000 „
207. Ribič Franc, Latkova vas	star 42 let	3000 „
208. Belhar Josip, Tržič	star 79 let	3000 „
209. Krajnik Josip, Godešič	star 42 let	3000 „
210. Štular Mihael, Komenda	star 55 let	3000 „
211. Stern Andrej, Rače	star 63 let	3000 „
212. Kranjc Friderik, Pobrežje	star 25 let	3000 „
213. Bogataj Mihael, Gorenja vas	star 82 let	3000 „
214. Čepelnik Franc, Vižmarje	star 50 let	3000 „
215. Mitok Ivan, Dravograd	star 23 let	3000 „
216. Lep Franc, Horjul	star 46 let	3000 „

Skupaj 51000 Din

pristevši doslej že izplačanih 594000 „

je torej za 216 posmrtnin izdanih 645001 Din

Tokrat je bela žena posegla med mlajše vrste, ker je nad polovico umrlih pod 50 let, med njimi je celo eden z 18 leti in le dva starčka z 80 leti. Številke govore jasno, da se ni zanašati mladim na brhka, mlada leta. Izplačani znesek posmrtnin prikazuje, da so skrbne in za dobrobit svojim najbližnjim vnete čebelnice že zbrale skoro 6 in pol stotisočev v dobrih 5 letih. Vsi stanovi se organizirajo v raznih dobrotah »Samopomočih«, med katerimi ni gasilstvo na zadnjem mestu. Le nekaj več dobre volje in uvidevnosti je treba še, pa bo naša prekornostna »Samopomoč« zrastle v mogočno ustanovo, iz katere bodo črpali podporo vsi, ki so je ob smrti gasilca res nujno potrebni.

Prostovoljno gasilno in reševalno društvo Celje.

proslavi dne 6. in 7. junija 1931. 60 letni obstoj društva v zvezi z izvanrednim izletom JGZ Ljubljana pod pokroviteljstvom našega velespoštovanega bana g. dr. Draga Marušiča.

S p o r e d: Sobota dne 6. junija 1931. od 19. do 20-30 uri: Sprejem zunanjih gostov na kolodvoru.

Ob 20-30 uri: Bakljada po mestu. Po bakljadi neobvezen sestanek v veliki dvorani Narodnega doma.

Nedelja dne 7. junija 1931. Ob 5-30 uri: Budnica.

Od 7. do 8. ure: Sprejem gostov z godbo na kolodvoru pri jutranjih vlakih.

Ob 8-30 uri: Zbiranje vseh tovarišev na prostoru za starim okrožnim sodiščem (za kresijo) radi uvrstitve za svečani pohod po mestu, ter nastop k slavnostni maši na prostem pred Marijno cerkvijo. Po slavnostni maši: Blagoslovitev prapora ter zabijanje žebeljev. Pozdrav navzočih po županu g. dr. Alojziju Goričanu. Blagoslovitev novih društvenih prostorov, reševalnega avtomobila ter vsega ostalega orodja. Mimohod vseh gasilcev pred pokroviteljem, predstavnikom gasilske zveze ter častnimi gosti pred magistratom.

Ob 11-30 uri: Slavnostna seja v občinski dvorani. Za častne člane so rezervirani prostori.

Ob 12-30 uri: Slavnostni banket v hotelu Evropa.

Ob 14-30 uri: Začetek ljudske veselice na Glaziji. Sodeluje domača železničarska godba pod vodstvom kapelnika g. Petermana. Za vsakovrstne zabave kakor n. pr. drsanje preko velikega soda, strelišče z nagradami, ples na prostem in v sodu, bogati srečolov ter ribolov, metanje obročkov, razne zabave za deco in mnogo drugega za mlado in staro je preskrbljeno. Za jedačo in pijačo (kavarne s šramel godbo, slaščičarne itd.) bodo skrbele dame društva kar najbolje.

Ob 21. uri: Umetni ogenj.

Vstopnina na veselični prostor 8 Din za osebo, otroci 4 Din. Tovariši v kroju z jubilejnim znakom so vstopnine prosti. Čisti dobiček je namenjen za kritje primanjkljaja reševalnega avtomobila ter vzdrževanje gasilskega orodja. Za obilen obisk se priporoča odbor.

Naznanilo: V nedeljo dne 14. junija 1931. ob 10. uri dopoldne bo v mestu velika gasilska vaja s celokupnim orodjem. Ob 11-30 uri: Koncert v mestnem parku. — Ob 14-30 uri: Godba ter začetek velike tombole pred magistratom z izredno bogatimi dobitki v vrednosti nad 20.000 Din. Glavni dobitki v gotovini 3000 Din, 2000 Din in 1500 Din. ter mnogoštevilni drugi dragoceni dobitki.

Naše skupne vaje.

Pomlad je tu in z njo zopet vežbanje in učenje naših društev kot poedincev in to po društvih in župah. Zato je dobro, kot sem že zadnjič opozarjal, da se v začetku našega vsakoletnega vežbanja na prostem napravi točen načrt po vzorcu tov. G. iz Trbovelj in to ne samo za eno, ampak za vse vaje, ki se nameravajo letos izvesti, pa najsibo s strani društvenih ali župnih tehničnih voditeljev. Velike važnosti je namreč za vodnike vaj kot tudi za njih udeležnike, da je pri vsaki vaji vsaj en cilj postavljen in če mogoče tudi dosežen. In to od celote in od posameznikov, od vadečih in od učecih se. Tudi vodniki vaj se morajo namreč pri vsaki vaji učiti, ker tudi prej izdelan načrt se včasih izjalovi in ponesreči, posebno če mora večjo vajo voditi en sam človek. Rado se to zgodi v slučajih, ako vodnik noče ali ne zna vodnikom posameznih oddelkov ali društev prej pravilno pojasniti cilja in poti, odnosno načrta za njega izvedbo. Vodniki takih vaj pa, ki se sedaj rade vrše po župah ali skupinah, morajo biti posebno previdni. Rado se namreč zgodi, da vaje preveč samolastno napravljajo in ga pri tem, po domače povedano, polomijo bodisi s postavo moštva ali s postavo orodja.

Da povem en slučaj: Bil sem nekoč navzočen pri neki vaji, katere smoter je bil prvič: Gašenje goreče vasi in lokalizacija požara s pomočjo dveh društev s tremi brizgalnami iz bližnjih vodnjakov, in drugič: Napeljava vode iz oddaljenega studenca s pomočjo štirih drugih društev zaradi pomanjkanja vode v bližnjih vodnjakih. Medtem, ko je bila že pri prvi nalogi vaje napravljena s strani vodstva taktična pogrška, je druga naloga in izvedba popolnoma odpovedala.

Pri povelju za prvo nalogo, to je gašenje in lokalizacijo, vodstvo namreč ni natančno obeležilo in naznačilo nikakega žarišča ter je bila potem tudi postavitve plezalcev z ročniki izvršena brez pravega reda in smotra, samo da so brizgali vodo po hišah. In čeprav je šlo drugo delo, to je razvoj in postavitve brizgalen še dobro od rok, je bila vaja napak, ker ni nihče vedel, zakaj to dela in čemu: Cilja ni bilo!

Izvedba druge naloge pa je popolnoma odrekla, ker je prišlo v sredo podajajoče verige društvo z najmanjšo brizgalno; pri dotičnem društvu je šla voda čez kotel, a prihodnje društvo jo je imelo premalo.

Če pa sedaj še premislimo, da so vsa ta društva, šest po številu, šla na en znak na delo, čeprav sta dve društvi oddaljeni po eno uro z vozom, in da so bili že na vseh postojankah za društva zabiti kolčki z imeni društev, potem vidimo, da je bila tu napravljena taktična napaka, na katero se je

vodnik vaje naravnost pripravljaj 14 dni pred temi dogodki. Če pa vzamemo še količke z napisi natančno v pretres ter prej z društvi izmenjane dopise, vidimo, da to ni bila več vaja, ampak igrokaz z naučenimi vlogami.

Najprej bi bil moral torej vodja vaje označiti domačemu društvu požarno izhodišče in goreča poslopja in izdati iz tega stališča primerna povelja. Kak smoter vaje namreč naj bo to, da se voda poliva sem in tja po strehah? Moštvo pri ročnih brizgalnah se muči s pritiskanjem, bencin se rabi, moštvo pri ceveh in ročnikih pa gleda brez cilja in brez dela vodo, kako visoko leti in se igra. V mnogih slučajih se še škrope gledalci! Pri vajah, posebno pri večjih skupinskih vajah, mora biti vse moštvo, v kolikor se vaje udeleži, tudi zaposleno z delom! Vsi skupaj pa morajo imeti en cilj: ali gašenje, ali omejitev, ali oboje, če se moštvo deli ali če se dela z več curki vode.

Ko so pa nastopila ostala društva, da izvedejo drugo nalogo, to je napeljava vode, bi bil moral vodnik izdati povelje, da se postavijo tako, da pride najmočnejša k studencu in nato postopoma po zmožnosti in ne postaviti najmanjše z 80 l/min. v sredino, pred in za njo pa velike z po 320 l/min. Kako more taka veriga splah in poleg tega še dobro delovati?

V takih slučajih, če ne more en sam človek vsega dobro premisliti, temeljito preudariti in izvesti, ne sme biti preveč absolutističen in ne sme preveč prezirati nasvetov drugih. Kajti vsled sličnih in enakih napak pride mnogokrat kak dostojanstvenik ob veljavo kot vodja vaj in kot gasilski znanstvenik. Misliti in predstavljati si mora vedno vsak, da se bo vse njegovo delo in poveljevanje preresetalo po vaji pri vsakem društvu doma podrobno ter se vedno rajši najdejo pri vseh vodnikih slabe strani in napake, kakor pa kaj dobrega.

Vzemimo pa za primer drugo vajo: Izbruhnili je požar v nekih hlevih, ki so krog in krog obdani od drugih poslopij. Domače društvo dobi povelje, požar z dvema curkoma zajeti z dveh strani. Povelje se hitro izvede, preostalo moštvo pa se postavi z lestvami na obkoljujoče strehe ter pazi na nje. V tem pride k poveljujočemu, ki je imel dva svetovalca in pomočnika, sel, da je prišlo prvo sosednje društvo na pomoč. Prav isti hip zaveje močan sunek vetra, nad gorečim poslopjem se stvori vrtinec, ki dvigne visoko v zrak goreče seno in lesene dele strehe, ter jih prenese preko vodne stene domačega društva za štiri poslopja naprej na neko leseno streho v veliki gneči. Poveljujoči to brž opazi in pošlje prispelo društvo takoj tja. — Veter pa je čimdalje hujši in razplamti

se tudi drugo požarišče, prvo pa naravnost besni. Pride drugo društvo, ki dobi povelje pomagati in braniti pri eni cevi domačega društva, kjer je več poslopij ter se hitro razvije. — Vsak gasilec ima posel, eni pri lestvah, drugi pri brizgalnah, tretji pri ceveh itd. — Prispe tretje društvo, to pa ima za samostojno delo premo čevi in čaka v rezervi. — Prihiti četrto, dobi povelje napasti drugo požarišče, kjer je nevarnost večja, od zadnje strani. Pride peto, napade drugo žarišče raz strehe nekega višjega objekta s pomočjo lestev; pride šesto, s pomočjo tretjega se podaljšajo cevi ter se tudi prvo požarišče obkoli, sosednja poslopja so ubranjena in prične se sistematično gašenje gorečih poslopij.

Vsa ta vaja je bila skrbno, do najmanjših podrobnosti izdelana in zamišljena, povelja pa so se delila po vrstnem redu v zaprtih kuvertah. Tako, tovariš poveljnik X društva, tu imaš povelje, prečitaj si ga in nato pokaži s svojim moštvom, kaj znaš, kaj zmoreš, kaj ti sam razumeš, kar ne bo pravilnega, bomo že popravili, bomo poučili!

Izvedena je bila vaja v teku 25 minut, pa ni niti pol ure poprej nihče vedel, kaj bo in kaj se hoče od njega, razven poveljujočih. Društva pač morajo prihajati k takim vajam kot k resničnim požarom in ne kot da gredo dirkat. V takih slučajih pride rado do zmešnjav, ker vedno hiti in dela eden čez drugega, vsak bi bil rad prvi: pa so tukaj cevi narobe navite, pa brizgalna ne potegne vode, ker niso sesalne cevi prav pritegnjene, pa ni mogoče, kot sem tudi že videl, brizgalna pravilno odprta. Nešteto napak se zgodi pri takih dirkah, igrokazih, ki bi se morali pravzaprav imenovati vajokazi.

Pa je skupna vaja napovedana od župnega načelstva, vodil jo bo tovariš XY, poveljnik društva v kraju, kjer se bo vaja vršila. Poveljnik je mlad, vendar se zavede svoje dolžnosti in vajo natančno nastudira. Pride določeni dan, določena ura. Dá se signal za začetek vaje, izdajo se prva povelja: prihajajo prva društva, s starimi načelniki na čelu. Mladi domači poveljnik jim oddaja povelja, stari načelniki pa gredo na delo z mrmranjem, najrajši bi že odrekli pokorščino in udeležbo pri vaji, pa je navzoč tudi župni načelnik. Mrmrje torej pridejo k svojemu članstvu in prvo je: »Tak mlad, pa nam komandira!« in moštva se loti škodoželjnost, malodušnost, mine ga veselje do dela, čuti se odpor proti poveljujočemu in po vseh teh nagibih se potem tudi vsako povelje izvaja in izvede.

Če je tako ravnanje s strani došlih načelnikov pravilno, naj vsakdo sam presodi. Moje mnenje je, da taki načelniki ne poznajo niti temeljnih pojmov gasilskih, ki so bratstvo, tovarištvo in ljubezen do bližnjega, ne poznajo niti poslovnika, niti zakonskih uredb, ki vedno in povsod poudarjajo, da poveljuje pri vsakem požaru domači poveljnik, ki se mora tega pač pri vajah tudi naučiti, eventualno pri župnih vajah župni načelnik ali oni, ki ga določi župni odbor ali župno načelstvo. Po navadi itak vodijo take vaje župni funkcionarji, vendar se zgodi tudi lahko zgoraj omenjeno, saj vsaka vaja mora biti šola, tako za moštvo kot tudi za dostojanstvenike. Potreba pa je vse vselej upoštevati ter biti vedno tovariš, pripravljen na vse, na učenje drugih in zatajevanje samega sebe. In to slednje je, kakor povsod, tako tudi v naši organizaciji, najtežje!

Kakor se torej iz gorenjega vidi, je mnogo mnogo premisliti pri napravi celoletnega načrta kakor tudi pri očitranju posameznih vaj. Upoštevati in premisliti se mora nebroj malenkosti, ki pa lahko, če so pogrešene, izzovejo polom cele vaje ali pa polom poveljujočih in posameznih društev, morebiti celo materialno škodo.

Premisliti se mora torej: kdo bo vajo vodil, kdo bo pomagal, kje se bo vršila; omejiti je treba natančno prostor, določiti cilj, določiti udeležnike, določiti vrstni red, določiti postojanke društvom, določiti postojanke napadajočim in brančim oddelkom odnosno gasilcem itd. itd. Ko je vse to natančno premišljeno, ko poveljujoči vse to do pičice natanko razdeli in razume, pravitko njegovi pomočniki in ko si je poveljstvo popolnoma v svesti svoje zmožnosti, tedaj se šele vaja razpiše odnosno skliče in po možnosti izvede. In prepričan je lahko vsakdo, da bo vaja, če se vse gori navedeno upošteva, dobro uspela, odnosno ne bo vsaj takih napak, katere bi lahko tudi lajiki-negasilci našli in s prstom pokazali. Tega se moramo pač najbolj bati, kajti s podobnimi javnimi vajami lahko naš ugled raste ali pade!

Če pa se pri takih vajah slučajno kaj zgodi, s čimer izmed nas eden ali dva ali deset, ni zadovoljnih, potrpiamo in molčimo posebno takrat, ko so drugi poleg. Nič ni namreč bolj sramotnega, kot mrmrati sam ali druge hujskati k ne-pokorščini takrat, ko je treba delati. S tem hipom mi nismo več tovariši, kajti pravi tovariš ne more in ne sme čez svojega tovariša mrmrati in zabavljati proti drugim, ampak ga mora na opažene napake opomniti, ga posvariti odnosno poučiti. To pa ne med delom, ampak pred ali pa po njem. Z ljubeznijo, s pravim tovarištvom in z lepo besedo se marsikdaj da več doseči in več poučiti kot z mrmranjem ali celo z jezo. Nihče pa ni nezmožljiv ali pa vsevzval. Mnogo pa je izbranih ali malo izvoljenih voditeljev, ki bi bili res kos vsaki svoji nalogi. In večkrat sem že premišljal, da bi se mogoče dalo, kot je že v drugih, tudi v naši organizaciji uvesti za izvoljene društvene poveljnike, nekeke izpite ali tečaje, kjer bi se usposobili, odnosno, kjer bi pokazali, kaj znajo. Toda siguren sem, da se me tudi to pot, kot že mnogokrat, kadar sem kaj napisal v »Gasilca«, ne bo razumelo, odnosno zbudilo vsaj kake polemike v »Gasilcu«, da se sliši tudi glasove drugih, odnosno, da se s tem pokaže, koliko je zanimanja za stvar samo in pa, da se pokaže, kako in koliko se »Gasilec« čita!

Mnogokrat se torej zgodi, da se pri izbiri in pri volitvah gleda preveč na stan odnosno poklic, še bolj pa na žepe društvenih funkcionarjev. In to po navadi več škodi kot koristi, ker taki funkcionarji nosijo funkcije samo na ramah in na jezikih, resničnega dela, pripadajočega jim, pa ni nikjer. In če se zgodi, da mora tak poveljnik ali pa celo načelnik voditi tako vajo, ji je že v začetku zagotovljen fiasko. Če se zgodi to enkrat ali dvakrat, z bogom ugled društva in z njim tudi delo gasilske organizacije v dotičnem okolišu.

Pazimo torej tovariši pri volitvah in pri vajah, da jih vodijo samo zmožni ljudje! Skušajmo si priboriti, da morajo taki pokazati zmožnostne izpite! Ne glejmo ne na starost in ne na žepe! In tudi to premislimo v začetku leta pri napravi načrta — in tu najbolj! Zdravo! M—c.

Mislmo na lastno zavarovalnico.

Pod tem naslovom je neki tovariš opozoril vso gasilsko javnost na ogromne vsote, ki jih vplačujemo zavarovanci letno zavarovalnicam in opozoril na krasne moderne palače, ki rastejo iz tega denarja že samo v Ljubljani. In resnico govori tovariš dopisnik. Ogromne vsote se morajo zbirati leto za leto v teh zavodih, vsote, katerih se povprečno letno mogoče 20% ali pa še manj uporabi za izplačila zavarovalnin, vse drugo, to je 80% pa ostaja in se kopiči. In komu v korist? Mogoče zavarovancem? Tem samo procentualno!

Zavarovalnice imajo svoje poslovniške, katere povedo samo takrat, kadar bi morale dati denar, to je po požarih. Pride na primer, komisija na ogled in cenitev požarišča in

prvo, kar vprašuje je, koliko je bilo poslopje staro. Potem pa razloži, da je vsako poslopje vsako leto 5% manj vredno, ter, če se ta trik posreči, odtrga gotove procente od zavarovalnice. Po tem ključu bi torej vsako poslopje po 20ih letih izgubilo svojo vrednost in zavarovalnici bi ne bilo treba ničesar izplačati. To bi bilo lepo, kajne! Samo zavarovalnice nočejo tega pravila uporabljati tudi pri odmeri letnih premij, da bi bile vsako leto 5% manjše! Tako bi pa rade samo na eni in na drugi strani žele, sejale pa ne bi ničesar.

Dalje najde taka komisija tudi vsak lesni ogorek, ga oceni in vsoto odšteje od zavarovane vsote, rekoč, da je še uporabljen za drva. Tako je prišla tudi v naš okoliš lansko

leto taka komisija po požaru nekega skednja in ocenila ostanke in ogorke 1500 Din. Toda kmet se je ni ustrašil, ter je ponudil gospodom, da jim postavi vse ogorke za 1500 Din za drva v Ljubljano na dom, po vrhu vsega pa, da on ni zavaroval pri zavarovalnici lesa kot kurivo, ampak je zavaroval skedenj in tega ni več.

In resnica je, da se kmetje pri požarih, bojijo nas, gasilcev, ter pravijo, da v sedanjih časih, ko so vse zavarovalnice tako »kulantne«, storimo več škode kot koristi. Lansko leto, kot sem že enkrat v »Gasilcu« opisal, se nam je dogodil slučaj, da nas prebivalstvo sploh ni pustilo k požaru, ter smo si morali skozi množico s cevmi izsiliti pot. Izrazil sem pa tudi že takrat mnenje, da dotični slučaj ne bo ostal osamljen.

Kakor pa dopisnik 1. letošnje številke omenja glede podpore zavarovalnic za nabavo motorke, tako se je godilo že marsikateremu društvu. Dala je mogoče katera izmed njih po par sto Din, velika večina pa jih na take prošnje sploh ne odgovori! Radoveden pa sem, kako bi gledale zavarovalnice, ako se zgodi slučaj, da bi se vsi hišni lastniki brez izjeme dobro zavarovali, gasilna društva pa razpustili! Bog ve, ali bi tudi potem odklanjale tako dosledno vsako podporo v gasilске svrhe, ali bi tudi potem pošiljale tako ošabne dopise gasilnim društvom, ali pa bi se mogoče vseeno kaj izpreobrnilo?

Zadnjič sem čital v nekem našem dnevniku o sestavi proračuna za stolno mesto Beograd, kjer je gospod finančni minister občini črtal požarno takso za zavarovalna društva z motivacijo, da so zavarovalne družbe že itak obremenjene z 10% občinsko doklado za vzdrževanje gasilcev. Iz tega torej sledi, da zavarovalne družbe s sedežem v Beogradu, odnosno menda vse, ki tamkaj poslujejo, plačujejo občini 10% doklade, iz česar se vzdržujejo mestni gasilci! Ali se ne bi dalo tudi pri nas isto doseči za naše zavarovalne družbe? Ali so tako mogočne, da se jim sploh ne da priti do živega? V vsaki občini držati točno evidenco zavarovalnic in jim iztirjati

vsako leto 10% občinsko doklado za vzdrževanje občinskih gasilnih naprav, to je, prostovoljnih gasilnih društev. Ali mislite, da se to ne bi obneslo, če bi to mogoče kr. banska uprava kot zaokrožena celota zahtevala od občin in od zavarovalnic? In to bi bilo umestno, da se ne bi začele kake nedovoljene špekulacije! Kajti kmalu bi se, če bi bilo to občinam na prosto dano, dobile občine, ki bi to odklonile.

Drugi moj, mogoče boljši predlog, bi pa bil, da bi občine, v svrhu vzdrževanja svojih gasilnih priprav, pobirale 5% od letnih zavarovalnih premij. S tem bi se nabirale precejšnje vsote za gasilna društva. Zavarovanci pa bi smeli, ko bi se orodje in gasilstvo v obče izpopolnilo, znižati zavarovane vsote, da bi onih 5% za občinske gasilstvo prihranili.

Tretji predlog moj pa je, da bi se osnovala pri naši JGZ zavarovalna družba, ki se že dolgo pripravlja in to kot deln. družba, h kateri bi imeli pristop samo gasilci! Saj nas je 20.000! In potem tovariši, bi gasili, kadarkoli bi bilo potreba, sami v svoje dobro in kar bi obvarovali bi obvarovali sami sebi! In dolžnost zveze je in mora biti, da se že začne v tem pravcu s kakim intenzivnim delom. Če se tu namreč ne bo našla kaka rešitev, se bo pač izcimila počasi med ljudstvom in gasilci taka mržnja proti zavarovalnicam, da bodo gasilci samo še varovali in nič več ne gasili, v kolikor bodo pač prišli do požarišč.

Mnenje omenjenega dopisnika pa, da bi se tu osnovala nekaka samopomoč, je pogrešeno. Tu vidim za zgled našo gasilsko samopomoč za slučaj smrti. Še slabše pa bi bilo s samopomočjo za slučaj požarov, ker bi morala obsegati vse sloje in splošno vse hišne posestnike, kar bi pa bilo po mojem mnenju zelo, zelo težavno.

Najboljša bi torej bila naša lastna zavarovalnica ali pa 5%na občinska taksa na letne zavarovalne premije, kjer bi jo pač mogle občine predpisati. In za tem, tovariši, stre-mimo!

M—c.

Zapisnik

redne seje tehničnega odseka J. G. Z., ki se je vršila dne 29. decembra 1930. v Mestnem domu v Ljubljani.

Nadaljevanje.

Tov. podstarosta Musek se strinja z mnenjem poročevalca glede uvedbe novega vežbovnika, strinja pa se tudi s predlogom, da se že takoj spremeni povelja za javne nastope. Omenja, da so slične spremembe že objavljene kot nasveti v zveznem koledarčku za leto 1931. Poudarja, da je tehnični odsek najvažnejši odsek zveze in da ta ne sme hoditi pred skupščine samo z obljubami, temveč, da mora tudi z dejanji dokazati svojo delavnost. Minuli kongres dovolj glasno priča o vztrajni disciplini in trdni volji našega članstva po uspehu. In temu članstvu mora tehnični odsek nuditi vso oporo.

Tov. župni načelnik A. Cerar in župni načelnik K. Groganc se v principu strinjata z uvedbo novega vežbovnika, vendar sta mnenja, da naj se za sedaj opusti vsaka izprememba obstoječega vežbovnika in tudi ne spreminja povelj za javne nastope. Počaka naj se na sklepe Saveza in se potem povrne na to točko.

V istem smislu se izjavi tov. podstarosta J. Vengust in utemeljuje svojo izjavo z dejstvom, da vsaka izprememba naleti v podeželskih društvih na zapreke, ki jih je pripisati v prvi vrsti prezaposlenosti podeželskih gasilcev.

Župni podnačelnik tov. Holeček se strinja s takojšnjo spremembo povelj za javne nastope in prosi obenem, da naj se definitivno določi ali naj bodo gasilci pri maši na prostem odkriti ali ne, pri čemer je vzeti še posebno v obzir zastavonoše. Sočasno prosi, da se zavzame tudi stališče glede gasilskega naraščaja in ženskih samaritanskih čet.

Načelnik Ivan Rus je glede uvedbe novega vežbovnika tudi mnenja, da naj se uvedbo tega odgodi do sklepa Saveza. Kakor mu je znano pripravlja tudi Sokol K. J. nov vežbovnik, ki bo obvezen za vso državo in mogoče je, da bo ta vežbovnik še prikladnejši za naše potrebe, kot je vojaški. Predla-

ga zaradi tega, da tehnični odsek stopi v stik s Sokolom K. J. in prosi za osnutek novega vežbovnika. Po prejemu tega osnutka naj se tehnični odsek ponovno sestane in ob tej priliki sprejme glede vežbovnika definitivne sklepe, ki se jih bo stavilo zvezni skupščini.

Po pojasnilu župnega podnačelnika tov. Mayr-ja in tov. Lesarja, da je novi vežbovnik za Sokola K. J. v delu in da članstvo Sokola izvaja vsak mesec po enkrat vaje po vojaškem vežbovniku, sprejme odsek v zadevi spremembe vežbovnika predlog načelnika Ivana Rusa in poveri tajniku M. Hojanu, da ta sklep izvrši.

Na vprašanje tov. župnega podnačelnika Holečka glede zadržanja gasilcev pri maši, je zavzel odsek sledeče stališče: Po obstoječem poslovniku JGZ se ima gasilstvo udeleževati javnih nastopov le v slavnostnem kroju t. j. temnomodri obleki s čepico, torej brez pasov in sekiric (pasovi za slavnostne kroje se predpišejo pozneje). Običaj, da se čepico pri slavn. kroju zamenja s čelado, je brezpogojno odpraviti. Sv. mašam in drugim obredom v cerkvah ima gasilstvo prisostvovati odkrito. Čepice zastavonoše imajo med mašo držati člani, ki jih mora že preje za to določiti poveljnik. Pri cerkvenih obredih na prostem, t. j. pri sv. mašah, pogrebih, blagoslovitvah itd. ima gasilstvo ostati v strnjenih vrstah in sicer s čepico na glavi.

Na ta ukrep je opozoriti vsa društva po »Gasilcu«.

Na vprašanje glede gasilskega naraščaja in ženskih samaritanskih oddelkov je odsek po vsestranski debati na predlog tov. Hojana zavzel sledeče stališče:

Poslovnik JGZ predvideva gasilski naraščaj in se sprejema vanj dečke od 14. do 18. leta. Ženskih oddelkov poslovnik ne predvideva. V poslednjem času, osobito za kongresa,

pa je mladina izpod 14. leta pokazala izredno veselje do našega dela. Naraščajniki društev Trbovlje in Barja so z velikim uspehom nastopili na kongresu. Veselje mladine do naše organizacije je najlepši dokaz, da vodimo naše plemenito delo pravilno, ker bi sicer starši ne dovolili mladini sodelovanja v naših vrstah.

Tehnični odsek zaradi tega ni protiven osnavljanju gasilskega naraščaja in bo glede tega v sporazumu s starešinstvom JGZ izdal še potrebne ukrepe.

Snovanje ženskih oddelkov pri gasilnih društvih je popolnoma na mestu. Ti oddelki naj bodo določeni za samaritansko delo. Začasno, dokler se tozadevno ne izpremenijo društvena pravila, naj vsa društva, ki imajo, oziroma nameravajo osnovati ženske oddelke, pristopijo tudi k Rdečemu križu in v sporazumu z njim izvežbajo oddelke za samaritansko službo.

II. Poročilo in sklepanje o vežbovniku za motorne brizgalne.

Tozadevno poročilo poda tov. M. Hojan.

O sestavi vežbovnika za motorne brizgalne je bilo že večkrat govora na sejah tehničnega odseka. Kakor je vsakomur znano, imamo več vrst motornih brizgaln. Ustroj motornih brizgaln se razlikuje od ročnih brizgaln v prvi vrsti le v pogonu. Brizgalno pri motorki žene motor. Delovanje motorja je stvar dotičnega, ki ga upravlja in ki mora biti za to preizkušen, delo gasilcev pa je pri brizgalni. Te brizgalne imajo iste sestavne dele kot ročne brizgalne in jih je zaradi tega tudi upravljati na isti način. Vaje za vse vrste ročnih brizgaln, pa nam itak predpisuje naš vežbovnik. V kolikor so pri tem potrebne izpremembe, nam je pojasnil to tov. Lesar, ki je v »Gasilcu«, z dne 1. februarja 1930. objavil več vzorcev za vaje z motorkami. Ti vzorci so popolnoma prikladni, zaradi tega predlagam, da jih odsek odobri in opozori na to vsa društva po »Gasilcu«.

Odsek sprejme stavljeni predlog z dodatkom, da se bo sestavilo kratke popise vseh tip motornih brizgaln in jih izdalo v mali brošuri na vsa društva.

IV. Predlogi.

Tov. Lesar stavi sledeče predloge:

1. Tehnični odsek naj pri upravnem odboru zveze intervenira, da ta izpremeni župna pravila v toliko, da se poleg župnega načelnika, ako ta iz zdravstvenih ozirov ni sposoben za tehnično delo, more voditi tudi župnega poveljnika, kot tehničnega vaditelja v župi včlanjenih društev. Ako pa se to ne odobri, naj se izda za župne vaditelje poseben pravilnik.

2. Tehnični odsek zveze naj vsako leto napove par večjih župnih vaj, katere naj vedno poseti vsaj po 1 član tehničnega odseka, odnosno naj se med člani tehničnega odseka določijo posebni nadzorniki, eventualno imenujejo tudi potovalni učitelji. Za to naj tehnični odsek preskrbi potrine in izdela poslovník.

3. Tehnični odsek naj intervenira pri upravnem odboru zveze, da se mu s posebnim pravilnikom omogoči večji delokrog in pravico, da je v svojih sklepih pravomočen, to je, da lahko izdela in izdaja poslovniške in odločbe, kakor tudi predpisuje nova ter eventualno izpreminja stara povelja po svoji preudarnosti, predvsem pa po časovnih prilikah, brez predhodnega pritrdila zvezne skupščine.

Stavljene predloge utemeljuje sledeče:

Ad 1. Ko je JGZ izdala enotna pravila za včlanjene župe in društva, ni postopala popolnoma pravilno, kajti društvena pravila dovoljujejo volitev načelnika in poveljnika, t. j. upravnega in tehničnega voditelja posebej, medtem ko za župne uprave to ni predvideno. Kakor je to potrebno pri društvih, tako je potrebno tudi v župah, kar je razvidno že iz tega, da ima danes že skoro vsaka župa posebnega tehničnega voditelja, dasiravno to poslovnik JGZ direktno odsvetuje. Ti vaditelji navadno niso člani župne uprave, nimajo nobenih pravic in največkrat tudi nobenega spoštovanja, kar jim zelo otežkoča delo. V interesu napredka organizacije je, da se izvoli v župah tudi tehnični poveljnik, kakor to že imajo župe Hrvatsko-Slavonske vatrogasne zajednice in sokolske župe.

Ad 2. Večina žup sicer med letom priredi župne vaje, je pa tudi več žup, ki tega ne store, zaradi tega naj v takih župah skliče vaje tehnični odsek sam in pošlje na nje svoje nadzornike.

Ad 3. Tehnični odsek je gotovo najvažnejši del zveze in mu je radi tega določiti najširšo kompetenco. Kakor mi je znano, nima odsek nobenega poslovnika in je za vse svoje poslovanje vezan na skupščine JGZ, kar pa ni v interesu hitrega in smotrenega dela. Sestavi naj se torej poslovnik za odsek in se v njem določi delokrog odseku.

Župni podnačelnik Holeček se izjavi za stavljen predlog, osobito za prvi predlog in pripomni, da je veliko župnih načelnikov, ki niso sposobni ali pa nimajo volje tehnično izobraževati društva v župi, vendar pa tega dela tudi nočejo prepustiti drugim spodobnejšim članom.

Podstarosta Lj. Musek se enako strinja s stavljenimi predlogi in opozarja posebno glede prvega predloga na Ormoško gasilsko župo, ki ima že dalj časa svojega tehničnega voditelja in zato tudi v vseh ozirih prednjači večini vseh žup. Župni načelniki so običajno preveč zaposleni z ostalim delom in zato je potrebno, da se poveri tehnično delovanje v župi kaki drugi osebi.

S stavljenimi predlogi se strinja tudi tajnik M. Hojan, ki poudarja, da je že skrajni čas postaviti naši organizaciji temelj bodočega dela in uveljaviti načelo, da naj se mladim članom organizacije ne stavlja zaprek pri delu, ki ne gre za dosedaj časti, kakor si to predstavljajo starejši funkcionarji, temveč le za tem, da se dokaže vsestransko izvežbanost gasilstva.

Načelnik Ivan Rus se s stavljenimi predlogi ne strinja in je mnenja, da je uvedba župnega tehničnega vaditelja stvar župe same. Glede sklicanja župnih vaj po tehničnem odseku in nadzoru teh vaj po članih tehničnega odseka poudarja, da je to združeno s prevelikimi stroški, ki jih ne bo hotela nositi ne župa, ne zveza. Poslovnik za odsek obstoja in ga ima starešinstvo JGZ. Starešinstvo se naprosi, da odstopi odseku prepis poslovnika.

Proti stavljenim predlogom se izjavijo v istem smislu kot načelnik Ivan Rus tudi podstarosta Vengust, župni načelnik Cerar, župni načelnik Gorogranc in župni podnačelnik R. Mayr, ki je v principu sicer za predloge, vendar pa misli, da so še malo preuranjeni.

Ker ni prišlo do končnega sklepa, se bo o navedenih predlogih sklepalo še na prihodnji odsekovi seji.

Raznosterosti.

Tajnik M. Hojan stavi vprašanje glede eventualnega zveznega tehničnega tečaja v letu 1931.

Odsek po krajši debati sklene, naj se vprašanje tečaja preloži na čas po uvedbi novega vežbovnika.

Tov. Holeček stavlja vprašanje, če se namerava tudi v bodoče vežbati vaje s sekiricami in če so morda pripravljene kake nove vaje. Omenja, da bo trboveljska župa nastopila ob priliki slavnosti v Trbovljah s kongresnimi vajami.

Tov. tajnik M. Hojan pojasni, da se bo sigurno tudi v bodoče izvajalo vaje s sekiricami, in da ima pripravljene tudi že nove vaje, vendar pa je treba glede tega najprvo stopiti v stik z zvezo, da določi koliko bo lahko prispevala za poučevanje teh vaj, nakar se bo prešlo na nadaljnje delo.

Ker se nihče več ne oglasi k besedi, pooblasti odsek načelnika Ivana Rusa, da o sklepih odseka poroča na zvezni odborovi seji, nakar ta ob 10. uri zaključuje sejo.

Ivan Rus s. r.,
načelnik.

Milko Hojan s. r.,
tajnik.

**Priporočamo tvrdke, ki inserirajo
v našem glasilu!**

Vesti.

Mežica. Dne 22. marca t. l. se je vršil v Prevaljah v prostorih restavracije tov. Lahovnika redni občni zbor Gasilne župe korotanske. Zastopanih je bilo vseh 14 društev po 44 delegatih, kakor tudi polnoštevilni odbor. Poročilo načelnika tov. Cirila Vončina: Župa je v preteklem letu zopet napredovala za eno motorno brizgalno, tako da je v župi sedaj devet motork, kar znači, da je skupno premoženje narastlo v zadnjih šestih letih za preko pol milijona dinarjev. V JGZ je bilo sprejeto novoustanovljeno društvo Črneče pri Dravogradu, ki je že parkrat pokazalo, da je na mestu in potrebno. Gasilskega kongresa v Ljubljani se je udeležilo preko 100 članov s sodelovanjem rudniške godbe v Mežici. Župni zlet v Mežico je dobro uspel, le udeležba od strani nekaterih društev je bila bolj pičla. Večji požari so bili v preteklem poslovnem letu trije in so pri vseh društvih dokazala, da so na mestu. — Iz tajnikovega poročila: Celokupen stalež članstva se je znižal za enega člana, ter šteje danes 791 članov (brez društva Brezno, ki ni poslalo seznama). Nekatera društva polagajo administrativnemu delu poslovanja premalo važnosti. Zlasti se opazja, da premalo čitajo »Gasilca«, kakor tudi zapisnike sej in občnih zborov župe. Članarina JGZ in popisnice še vedno povzročajo nebroj pospešic, tako od JGZ, kakor tudi od župe. — Blagajnikovo poročilo: Župa je imela v preteklem letu 10.200 Din 44 par dohodkov in 4117 Din 71 par izdatkov. V preostalem premoženju je vključen tudi fond likvidirane župne Samopomoči. — Volitve: Po kratkem odmoru je bil izvoljen sledeči odbor: Načelnik Vončina Ciril iz Mežice, podnačelnik Joško Mravljak iz Vuzenice, tajnik Martin Ule iz Mežice, blagajnik Tone Govejšek iz Mežice, tajnikov namestnik Franc Orišnik iz Mežice, prisednik Franc Lahovnik iz Prevalj, odborniki Geršak Ivan iz Črne, Pahernik Janko iz Vuhreda, Minarik Pavel iz Vuhreda, namestniki Šmavcer Ivan iz Guštanja, Stangl Valentin iz Marenberga, Skacedonik Ivan iz Mute, Verdnik Otmar iz Dravograda. Računski pregledniki Müller Franjo iz Prevalj, Prah Ernst iz Črne in Wastl Franc iz Mežice. — Župni zlet se določi v Črno pri Prevaljah, o datumu sklepa prihodnja župna seja. Delegata na skupščini JGZ sta tov. Vončina Ciril in Mravljak Joško, v primeru, da bo eden ali drugi zadržan, določi župno starestinstvo namestnika. Ob zaključku zborovanja se zahvali tovariš načelnik za polnoštevilno udeležbo in poziva navzoče, naj se tudi v bodoče odzovejo povabilom na seje in skupščine v takem številu.

Občni zbor ljutomerske gasilske župe. V nedeljo dne 10. maja je bil na Cvenu redni občni zbor ljutomerske gasilske župe. Pred pričetkom občnega zbora je nastopilo gasilno društvo iz Cvena pod poveljnikom tov. Lešnikom k suhim vajam, ki so jih gasilci prav dobro izvajali. Sledile so mokre vaje in je bil izvršen napad z dvema brizgalnoma na goreče hleve posestnika Horvata. Obe brizgalni sta začeli bruhati vodo pred pretekem ene minute. Vaji sta bili izvršeni v popolno zadovoljnost občinstva in je gasilno društvo s temi lepimi vajami dokazalo, da vlada med gasalci red in disciplina, kajti le na ta način se dajo doseči tako dobri uspehi. Po vajah je bil občni zbor gasilske župe, ki je potekel v najlepšem tovariškem razpoloženju. Ker je obhajalo domače društvo ta dan tudi Florjanovo slavo, se je po končanem občnem zboru vršila v hiši tov. Sabotina prijetna gasilska veselica, polna navdušenih govorov in dobrega razpoloženja.

Vrh pri Sv. Treh kraljih. Dne 25. marca t. l. se je vršil ustanovni občni zbor gasilnega društva. Ob 14. uri popoldne otvori podnačelnik gasilnega društva Žirovskega občni zbor, pozdravi ustanovitelja gg. posestnika Žusta Jožefa in Otrina Franca iz Hleviš ter ostale navzoče. Na kratko je obrazložil pomen organizacije in delo članstva. Vpisalo se je 28 delujočih in 18 podpornih članov. Pravila so bila soglasno sprejeta. Nato je bila volitev odbora. Izvoljeni so bili: Načelnik Gabrovšek Jožef, posestnik, Vrh, tajnik Žust Jožef, posestnik, Hleviš, blagajnik Nagode Ivan, posestnik, Vrh. Ravno ta dan je likvidirala Narodna godba in pristopila z vsem svojim inventarjem k prostovoljnemu gasilnemu društvu. Sklenilo se je nabaviti nekaj akov, obenem pa takoj pričeiti pobirati za novo brizgalno, katero bi drugo leto naročili. To je že tretje

gasilno društvo v občini Žiri. Žal, da ni bilo zastopnikov ne od občine in ne od župe. Zdravo!

Prostovoljno gasilno društvo Dolne Kamence pri Novem mestu. Naše gasilno društvo tudi v zimski sezoni ni počivalo. Pridni in požrtvovalni gasilci so pridno zbirali prostovoljne darove v korist nove motorne brizgalne in gasilnega doma. Zato na tem mestu izrekamo vsem darovalcem najiskrenejšo zahvalo!

V predpustnem času so naši mladi gasilci uprizorili gasilsko igro »Gasilec je najboljši«, s petjem gasilske himne na 4 odrih na katerih so priigrali streho gasilnemu domu. Mladim gasilcem in dekletom kličemo le korajžno naprej! V bratski ljubezni in slogi je moč!

Dne 22. se je vršil 1. redni pomladanski občni zbor, na katerem so se soglasno odobrila vsa letna poročila, ter izvolitev novega poveljnikovega namestnika tov. Alojzija Murglja, za novega blagajnika pa je bil izvoljen Avguštin Rakoše. Naše društvo obstoja 17 mesecev in smo spremili 3 ustanovne člane na zadnji poti s častnim spremstvom. Zadnjega smo spremili Potočarja Jarteza, mlinarja iz Bučne vasi, dne 16. aprila 1931.

Za obletnico se pridno pripravljamo. Lansko leto se je vršila dne 1. julija blagoslovitev motorne brizgalne, a letos se pripravljamo na blagoslovitev gasilnega doma dne 7. junija pri podružnici sv. Janeza na Dol. Kamencih. Ob 10. uri se bo brala sv. maša za vse dobrotnike našega gasil. društva in nato bo pohod k blagoslovitvi doma. Za kosilo in dobro kapljico je preskrbljeno! Popoldne ob 3. uri se nadaljuje vrtna veselica pri pos. Antonu Osolniku na Muhaberu. Vljudno vabimo vse tovariše in prijatelje gasilstva na dan naše proslave k obilni udeležbi, ter kličemo z gasilskimi pozdravi: Na pomoč!

Križevci pri Ljutomeru. Tukajšnje gasilno društvo si je nabavilo avto-motorno brizgalno, katera je pretekli teden dospela. Ima štiricilindrski motor, kateri daje na minuto 1000 l vode, s čimer bo uspešno gašenje zajamčeno. Avto sam pa ima 60 konjskih sil, ter je urejen za prevoz 14 gasilcev in priklopne motorne brizgalne na kraj požara; obenem je pa uporaben za prevoz ponesrečencev ali drugih težjih bolnikov potrebnih nujne zdravniške oskrbe v bolnicah.

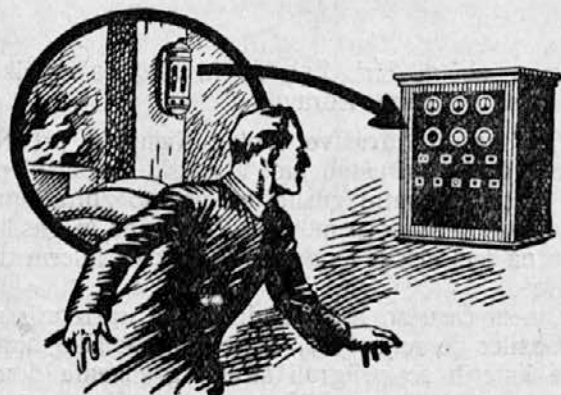
Blagoslovitev gori omenjene brizgalne se je nad vse slovesno vršila v nedeljo 17. maja t. l., na njo se je članstvo z vnmom pripravljalo.

Ta avto-motorna brizgalna je prva v naši gasilski župi, zato je bil dan blagoslovitve gotovo največji praznik gasilcev vse Prlekije.

Vič-Glince. Občni zbor našega društva se je vršil v nedeljo, dne 15. februarja v občinski posvetovalnici v navzočnosti vseh rednih članov, g. župana in štirih občinskih odbornikov. Poročila načelstva in blagajne je vzelo članstvo z zadovoljstvom na znanje, ter se je odboru izrekla zaupnica. Tov. Gašperin se je članstvu zahvalil za zaupanje, ter iste opozoril na bodoče delo, katero nas letos čaka, ker smo sklenili, da si postavimo nov prostornejši gasilni dom. Občni zbor je dokazal, da je uprava v pravih rokah in moštvo disciplinirano.

Dne 3. aprila ob 11. uri zvečer smo imeli zopet velik in nevaren požar. Pogorelo je gospodarsko poslopje g. Zorca, posestnika in našega člana. Ker je požar izbruhnil v času, ko so baš občani dobro zaspali je bilo večina poslopja v ognju, ko smo tja prispeli z brizgalnami, vendar smo rešili živino ter v neposredni bližini se nahajajoča sosednja poslopja. Prihitelo nam je na pomoč tudi sosedno društvo iz Brda, za kar jim izrekamo najlepšo zahvalo.

Trbovlje. Redni občni zbor gasil. društva Trbovlje-trg se je vršil 1. marca pop. v fizik. dvorani mešč. šole. Društveni načelnik tov. Pungerčar je otvoril zborovanje, pozdravil navzoče in prosil čast. načelnika župana g. Voduška, da vodi nadalje občni zbor, kar je članstvo z odobravanjem sprejelo. Čast. načelnik se je v lepem govoru zahvalil za zaupanje in navzoče bodril posebno v teh časih krize, razložil tudi strem-

Samodelujoči javilci požarov

odkrijejo vsak požar v nastanku
in označijo takoj kraj požara

JUGOSLAVENSKO SIEMENS D.D.

ODDELEK ZA ŠIBKI TOK

LJUBLJANA, DUNAJSKA CESTA ŠTEV. 1 b

ljenje občine, da omili kar se največ da preteče gorje. Iz tajniškega poročila posnemamo, da je društvo bilo zelo marljivo in da se je njega delovanje pokazalo tudi pri raznih nastopih in vajah. Društvo je imelo v zimskem času 5 predavanj, in sicer 4 o bon tonu (pred. g. ravnatelj mešč. šole Zavrl) eno »Socialni položaj v občini« (pred. prof. Rataj). Društveni funkcionarji so nato poročali o stanju blagajne in inventarju. Sklenjeno je tudi bilo in to soglasno, da se brez ozira, kdor se od starejših ne udeležuje več vaj in je že nad 15 let bil gasilec uvrsti med reditelje, druge pa, ki ne poznajo discipline, se pa izključi iz društva. Župni načelnik tov. Guček je obrazložil splošno delovanje župe, pojasnil stanje Samopomoči, opozarjal tovariše naj pridobivajo novih naročnikov »Gasilcu«, ker s tem raste tudi moč organizacije. H koncu je zapel pevski odsek par pesmic.

Črna. Pri nas je stara tradicionalna navada, da se gasilski občni zbor vrši na dan Sv. Treh kraljev. Tudi letos je občni zbor potekel kot vedno zelo mirno in tovariško. Ker so tudi volitve bile na dnevnem redu, se je pač, kot je bilo pričakovati soglasno izvolil stari odbor za nadaljni dve leti.

Izčrpna poročila društvenih funkcionarjev je občni zbor vzel z veseljem na znanje. Posebno je treba omeniti, da se je občnega zbora udeležil tudi župni načelnik korotanske gasilske župe tov. Vončina Ciril, ki je agilno delovanje društva zelo pohvalil.

Iz raznih poročil se da v glavnem sledeče posneti:

Tekom poslovnega leta je pristopilo 11 članov in odstopilo 12, tako da je stalež članstva 129 mož. Tekom lanskega leta je imelo društvo Din 24.632-57 dohodkov, izdatkov pa Din 13.766-50, tako da znaša skupno z lanskoletnim saldonom društveno premoženje v gotovini Din 17.447-67, kateri iznos je pa v celoti rezerviran za nabavo nove motorne brizgalne. Med letom si je društvo nabavilo tudi okoli 100 m novih cevi, 12 opasačev z viski in 14 čelad, kakor tudi še nekaj drugih malenkosti.

Društvo je imelo v lanskem letu 6 vaj, katerih so se člani pridno udeležili. Tudi štiri požare imamo v lanskem letu zabeležene, od katerih je bil eden večjega obsega. Pri vseh omenjenih požarih je članstvo bilo takoj na mestu ter požrtvovalno vršilo gašenje in reševanje, tako da je svojo vlogo nad vse častno izpolnilo, ter posebno pri zadnjem velikem požaru preprečilo razširjenje pogubonosnega ognja, kar je že »Gasilec« v eni zadnjih števil v detajlu poročal.

Glavna naloga sedanjega odbora je, da si čimpreje nabavi prepotrebno motorno brizgalno. Nekaj denarja se je že nabralo, nekaj upamo še dobiti, tako s sigurnostjo upamo motorko še tekom letošnjega leta nabaviti. V ta namen namerava društvo prirediti na dan Sv. Jožefa tudi veliko tombolo. Treba je tudi poudarjati, da so tudi domačini razumeli potrebo za motorko, ker je vsak prispeval po svojih močeh. Hvala vsem!

Zelo pohvalno so se pa odrezali črnski fantje, zato poslušajte sledečo zanimivo zgodbo:

Zaradi vseobče gospodarske krize in pomanjkanja denarja se v letošnjem predpustnem času brez male izjeme ni priredilo nobenih vesellic in venčkov, ter je na ta način bil v tem oziru ves predpust skoraj mrtev. Za pustno nedeljo so pa naši fantje priredili fantovsko veselico, katera je bila zelo dobro obiskana. Začeli so »gruntati« kam s čistim dobičkom?

In pomislite! Na pustno nedeljo, ko vsak zbija šale in nemumnosti so naši fantje sklenili nekaj pametnega. Čisti dobiček fantovskega venčka so namenili za motorno brizgalno in istega tudi takoj izročili društvenemu blagajniku. Pri vsem tem je pa treba poudarjati, da so to fantje — nečlani — negasilci!

Zato se Vam črnski fantje tudi na tem mestu najtopleje zahvaljujemo za plemeniti čin, ter Vam kličemo: Ziveli! Na pomoč!

Pero.

Časten jubilej ljutomerskega gasilnega društva. Ljutomersko prostovoljno gasilno društvo je bilo ustanovljeno leta 1871. in je toraj eno najstarejših gasilnih društev. Že od začetka je bilo društvo jako agilno in si je v kratkem času nabavilo vse potrebno gasilsko orodje, katerega pa je žal ob prevratu mnogo izginilo. V zadnjih letih je kupilo društvo dve motorni brizgalni, avto in si postavilo nov gasilski dom. Dne 5. julija 1931. bo obhajalo društvo 60letnico obstoja in se že pridno pripravlja, da dostojno proslavi ta jubilej in da slovesno sprejme vse gasilce in prijatelje gasilcev, ki se bodo gotovo zbrali v velikem številu na dan jubileja v prijaznem mestu, sredi znanih ljutomerskih gor. Vse natančnejše bode objavljeno pravočasno.

Jurovci pri Ptuj. Po noči ob 1. uri, dne 12. maja je izbruhnil pri Lesjaku ogenj. S slamo krito poslopje je kaj hitro objel ogenj in vključ temu se je posrečilo članom novo ustanovljenega društva rešiti iz gorečega poslopja neke vso živino, temveč tudi vse pohištvo. V kratkem času je prihitelo na pomoč tudi društvo iz St. Vida, ki je že lokaliziran požar pogasilo in tako odstranilo nevarnost za druge hiše. Ob tej priliki moram pohvalno omeniti, da je šlo ljudstvo gasilcem na roko in je skozi 2 uri nepretrgoma pritiskalo vodo in tako olajšalo delo gasilcem.

Prostovoljno gasilno društvo Šmartno pri Litiji je sklenilo na svojem občnem zboru dne 18. jan. 1931., da priredi dne 28. junija t. l. proslavo 45 letnice svojega obstoja. Na podlagi tega je društvo leta 1930. opustilo svojo običajno prireditve, da bi bil letošnji uspeh v moralnem in gmočnem oziru lepši. Ker je prostovoljno gasilno društvo Šmartno v litijski župi matično društvo, prosimo, naj imenovanega dne ne prirejajo druga društva kake slavnosti ali veselice, osobito pa ne v litijskem župnem okrožju. Sklep občnega zbora je, da društvo zgradi v letošnjem letu vodni rezervoar na Ustju, katerega proračun je 12.000 Din. Popravi se tudi ograja in škarpa pri gasilnem domu, kar je nujno potrebno. Ta dela so združena z velikimi stroški tako, da izkazuje letošnji proračun društva 15.000 Din primanjkljaja.

Bukovci pri Ptuj. Dne 1. januarja 1931. je imelo podpisano društvo svoj 21. redni občni zbor, katerega se je udeležilo 45 članov. Nanovo so bili sprejeti 4 redni in 3 podporni člani. Društvo je imelo v minulem letu 14 vaj s sekiricami, 8 tehničnih in 1 skupno vajo; 8 odborovih sej in 4 društvene sestanke. Zgradilo je novo cisterno, ki vsebuje 50 m³ vode. Nabavilo si je še razne druge gasilske potrebščine. Kakor je razvidno iz društvenih knjig, je društvo v minulem letu prav živahno delovalo. — Dne 25. januarja t. l. pa smo imeli na pobudo tov. načelnika Jožefa Bezjaka po učni gas. tečaj, katerega se je udeležilo 44 članov. Predaval je tov. Josip Jurančič, učitelj pri Sv. Marku, o pomenu in namenu gas. društev in o treznosti in disciplini članstva. Drugi tečaj se bo priredil prihodnji mesec.

Proslava 60 letnice prostovoljnega gasilnega društva v Ljutomeru. Prostovoljno gasilno društvo v Ljutomeru je bilo ustanovljeno meseca julija 1871. leta in je torej eno najstarejših v naši državi. Na letošnjem jubilejnem občnem zboru, ki se je vršil prvič v novem impozantnem gasilskem domu, je društvo sklenilo, da bo obhajalo svojo 60 letnico dne 5. julija t. l. Ta jubilej se bo obhajal prav slovesno in prosimo že sedaj gasilna društva, da si rezervirajo 4. in 5. julij za izlet v Ljutomer. Natančnejši spored svečanosti bo pravočasno objavljen.

Slatina Radenci. Naše mlado gasilno društvo si je v kratki dobi svojega obstoja postavilo nov, ličen gasilski dom, ki je res v kras našega zdravilišča in cele občine. Razen tega si je naše agilno gasilno društvo nabavilo od gasilskih zavodov novo motorno brizgalno najnovejšega sistema. Prva vaza z motorno brizgalno je nadvse pričakovano zadovoljila in je stroj deloval nepretrgoma 2 uri na 2 mlaza do 40 m višine. Pri stavbi gasilskega doma imajo posebne zasluge: Načelnik g. dr. Höhn, z rednimi člani društva, kakor tudi častni, podporni člani in župan g. Jakob Zemljčič s pomočjo občine. Za načrt in stavbeno delo, ki ga je nesebično izvršil g. M. Stuhec, stavbenik iz Ormoža, se mu tudi tem potom toplo zahvaljujemo. Blagoslovitev gasilskega doma in nove motorne brizgalne bo konec maja t. l.

Književnost.

»Prva pomoč«. Spisal dr. Mavricij Rus, mestni fizik in šef zdravnik rešilne postaje v Ljubljani. — Druga izdaja s 52 podobami. V Ljubljani 1931. — Natisnila in založila Učiteljska tiskarna. — Str. 160. Cena: kartonirano 26 Din, polplatno 32 Din. — Ker je prva izdaja »Prve pomoči« popolnoma pošla, se je pisatelj dr. Mr. Rus odločil, da je priredil drugo izboljšano in pomnoženo izdajo, ki bo dobro služila za prvo pomoč pri nezgodah in nenadnih pojavih bolezni gospodarjem in gospodinjam, učiteljem, Sokolom, gasilcem, vojakom, železničarjem, delavcem in sportnikom. Uspešno bodo knjigo uporabljali tudi pri pouku v samari-

tanskih tečajih. Iz tega je razvidna obča korist te knjige, a ime pisateljevo je jamstvo, da nje vsebina popolnoma odgovarja namenu. Življenje samo, ki nikomur ne prizanaša, jo najbolj priporoča, zakaj prva pomoč, kakor zanjo daje navodila strokovnjak, more preprečiti ob pravem času večjo nesrečo, da celo smrt. V interesu vseh onih, ki so vedno po svojih dnevniških poslih izpostavljeni nevarnostim, je, da si nabavijo knjigo.

Vesti uredništva.

Dopisnike prosim, da oprostite, če še nisem prinesel njihovih člankov. Vse pride na vrsto.

Dopise sprejema II. podstarosta Ljudevit Musek, Sv. Vid pri Ptuj. Ker izide prihodnja številka v prvi polovici julija, prosim vse dopisnike, da pošljejo dopise najkasneje do 30. junija. Dnevno časopisje prinaša poročila o tolikih požarih. Poročajte o njih tudi meni in to iz tehničnega ozira.

LESTVE

Tvornica

PARTL & FROLÍK

ČES.
BUĐEVOVICE
Č. S. R.

USTANOVljENO LETA 1852.

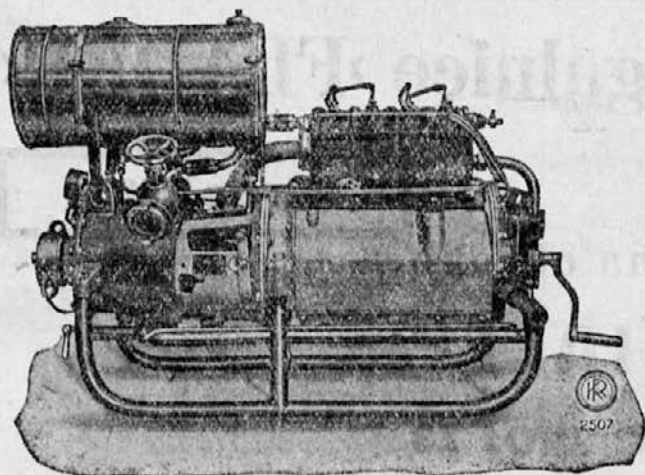
TEOD. KORN

LJUBLJANA
POLJANSKA CESTA 8
(PREJ HENRIK KORN)

Krovec, stavbni, galanterijski in okrasni klepar. / Instalacija vodovodov. / Centralne kurjave. / Naprava strelvodov. / Kopališke in klosetne naprave. / Industrija pločevinastih embalaž.

Konrad Rosenbauer, Linz ob D. K. Rosenbauer in drug, Celje tovarne motornih brizgalnic in gasilskega orodja

NASLOV ZA BRZOJAVKE: FR. KOŠIR CELJE ★ TELEFON 99

Dvocilindrska motorna brizgalnica, model 1929, 18/20 P. S., pritisk do 16 atm. Hladilnik novega sistema, ogrevanje črpalke s toplo čisto vodo.

Prenosna štiricilindrska motorna brizgalnica, model 1929/30. 24 P. S.

Najnovejša konstrukcija se izdeluje na dvokolne, štirikolne in avto-priklopne vozove.

Na podlagi 20letne preizkušnje v motornih brizgalnah priporočamo svoje avtomobilne, štirikolne, dvokolne in prenosne motorne brizgalnice.

Škropilni avtomobil s pripravo za snaženje in pometanje cest.

Več kot 2000 Rosenbauerjevih brizgalnic po vsem svetu.

Vsakovrstne lestve, gasilsko opremo, čelade, pasove in vse v to svrhu spadajoče predmete. Brezplačne ponudbe, predvajanje brizgalnic, informacije itd. na željo:

FRANC KOŠIR, CELJE

glavno zasloplstvo in zaloga za Dravsko banovlino

Šmartno pri Litiji. Dne 20. decembra 1930. je preminul v starosti 80 let v Šmartnem pri Litiji Adamčič Martin, častni in ustanovni član gasilnega društva Šmartno. Pokojnik je bil najstarejši član »Litjske gasilske župe«, bil je tudi odlikovan z zlato zaslužno kolajno in je vestno sodeloval pri društvu dolgih 45 let. Globoko nas je presunila vest, ko smo zvedeli, da nas je za vedno zapustil naš najstarejši, priljubljeni Martin, ki je kljub visoki starosti tako zvesto vršil dolga desetletja svojo službo ob vseh prilikah. Da je bil Martin res zelo priljubljen, je pokazal njegov veličastni pogreb, katerega se je udeležila ogromna množica ljudi. Sprevod je

otvorila vrla litjska gasilska godba, za njo so sledili 4 prapori, župno starešinstvo, domače gasilno društvo, večje deputacije petih gasilnih društev, pevsko društvo »Zvon« iz Šmartna, ter mnogo znancev in prijateljev iz cele okolice. Pevci so zapeli v cerkvi in ob grobu globoko v srce segajoči žalostinki, godba pa je zaigrala ob grobu akorde. Šmartno ne pomni še takega pogreba. Tebi, Martin, ki si nam bil res zvest tovariš, nagnjen z vso ljubeznijo do svojega bližnjega, moder in premišljen svetovalec, ohranimo trajen spomin, ter kličemo v slovo: Bodi Ti lahka domača šmartinska zemljica!

Franc Peterca.

ŠIVALNI STROJI

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz lastne tvornice. 15 letna garancija. Vezenje se poučuje pri nakupu brezplačno.

PISALNI STROJI „ADLER“

Kolesa iz prvih tvornic, Dürkopp, Styria, Nero, Kayser. — **Pletilni stroji** vedno v zalogi. — Posamezni deli koles in šivalnih strojev. Daje se tudi na obroke

Ceniki zastoj in franko

IVAN JAX IN SIN
LJUBLJANA, GOSPOSVETSKA CESTA 2

»SAVA«

obča zavarovalna d. d. v Zagrebu,

ustanovljena od jugoslovanskih denarnih zavodov: Prva hrvatska štedionica in Jugoslavenska udružena banka d. d. v Zagrebu, Jadransko-Podunavska banka d. d. in Zemaljska banka d. d. v Beogradu ter Zemaljska banka za Bosnu i Hercegovinu v Sarajevu, je prevzela v kraljevini Jugoslaviji elementarna zavarovanja občne zavarovalnice Assicurazioni Generali v Trstu. Lastni družbeni jamstveni fond nad 40 milijonov dinarjev brez garancij bank-ustanoviteljic. — Izplačila za škode od leta 1921. nad 100 milijonov dinarjev.

GENERALNI ZASTOP ZA DRAVSKO BANOVINO
V LJUBLJANI, MARIJIN TRG / SV. PETRA CESTA 2

posluje v vseh zavarovalnih strokah.

Račun poštne hranilnice št. 13.200

Telefon 23-34

ECCLESIA

zavod za umetno vezenje
LJUBLJANA, PRISOJNA ul. 5

Izdelovanje vseh vrst društvenih zastav, posebno gasilskih, po najnižjih cenah. Vezenje s svilo, zlatom in srebrom. / Gasilske zastave izdelujemo v raznih cenah, in sicer kompletne z vsemi pripadki od Din 3.900.— dalje. Zahtevajte cenik! Na željo pošljemo specialen načrt ali pa na ogled zastave, ki so v delu. — Blago najtrpežnejše. Cene najnižje. Za vsako zastavo jamčimo!

Motorne gasilske brizgalnice »FLADER«

Din 15.000.—

franko ocarinjeno

sedaj

Model 1931

dobavlja tudi na obroke

„KOLONIALE“

hrv. trg. d. d.

ZAGREB, ILICA BROJ 73

Razen tega še:

gasilske avtomobile,
avtomobile za škropljenje
in pranje cest, vseh
vrst in raznih fabrikatov

**Velike gasilske
motorne brizgalnice**

LAFFLY

specialna tvornica za motorne brizgalne

gasilske lestve, rešilne in
škropilne avtomobile itd. —

Austro-Fiat in International šasije

za vse gasilske svrhe

Generalno zastopstvo

O. ŽUŽEK

LJUBLJANA

Tavčarjeva ulica 11

Pri zavarovanju predmetov
proti požaru in pri življenjskem
zavarovanju, zavarovanju otro-
ške dote in pogrebnih stroškov

vpoštevajte edino-le

VZAJEMNO ZAVAROVALNICO

LJUBLJANA
MASARYKOVA CESTA

ki Vam nudi naj-
ugodnejše pogoje.

L. Mikuš

LJUBLJANA
MESTNI TRG 15

dežniki

NA MALO / NA VELIKO
USTANOVLJENO 1839.

UČITELJSKA TISKARNA LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA

Telefon števil. 2312 / Račun pošt. hranilnice 10.761

JE NAJMODERNEJE UREJENA IN IZVRŠUJE VSA TISKARSKA
DELA OD NAJPREPROSTEJŠIH DO NAJMODERNEJŠIH

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilu-
strirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure
in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste.
Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov

LASTNA TVORNIKA ŠOLSKIH ZVEZKOV

GASILNA DRUŠTVA, POZOR!

Preden si nabavite potrebne cevi,
Vas vljudo vabim, da si ogledate
mojo zalogo:

NORMALNIH GASILSKIH CEVI

izdelke slovitih čeških tovarn, katere
ustrezajo vsem zahtevam!

IVAN N. ADAMIČ

LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 31
MARIBOR, VETRINJSKA ULICA 20
CELJE, KRALJA PETRA CESTA 33

CHEVROLET osebni in tovorni avtomobili
CHEVROLET šasije za vse vrste modelov
gasilskih avtomobilov.

»DESA«

DRUŽBA Z O. Z.

LJUBLJANA
DUNAJSKA CESTA 12
MARIBOR
TRG SVOBODE ŠT. 6

Gasilci, pozor!

Naznanjam vsem gasilnim društvom, da sem
preselil svojo bogato zalogo gasilskih po-
trebščin v Ljubljani iz Selenburgove ulice
na Kongresni trg števil. 8
ter se cenjenim društvom še nadalje pri-
poročam za naklonjenost. — Zaradi pre-
selitve gasilnim društvom znaten popust.

Filip Bizjak,

krznar in izdelovatelj čepic.

Posluje po vsej Jugoslaviji. Ustanovljena leta 1913.

»JUGOSLAVIJA«

SPLOŠNA ZAVAROVALNA DRUŽBA

Ravnateljstvo za Dravsko banovino v Ljubljani.

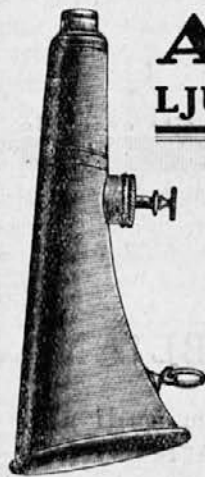
Sklepa:

1. požarna zavarovanja,
2. življenjska zavarovanja,
3. nezgodna in jamstvena zavarovanja,
4. zavarovanja proti škodam vsled tatinskega vloma.
5. transportna zavarovanja,
6. zavarovanja proti škodam vsled razbitja stekla.

Največji tu delujoči zavod. - Družba
je prevzela od »Graške vzajemne
zavarovalnice« in od zavarovalnih
družb »Feniks« (požarni oddelek) in
»Franko-Hongroise« ves njih kup-
čijski obstoj v naši državi. - Naj-
nižje tarife. Takojšnja izplačila škod.

Po naredbi ministrstva
za vojsko in mornarico nado-
meščajo police splošne zavarovalne
družbe »JUGOSLAVIJE« žensitvene
kavcije za častnike.

Telefon 2751. PISARNA: DUNAJSKA CESTA ŠT. 15. Telefon 2571.

A. KASSIG

LJUBLJANA, ŽIDOVSKA ULICA

USTANOVLJENO LETA 1880.
Izdelovanje čepic, zaloga krojnih potrebščin

Priporoča vse krojne potrebščine za gasilce (po najnovejših predpisih JGZ.), kakor: čepice, gumbe, piščalke, naramke, znake za bluže in čepice, rdeče blago, vrvce za piščalke, trobke in rogove, lipove liste itd. Naramke vseh vrst lastnega izdelka, fino izdelane in trpežne. Podjetje je na novo moderno urejeno in povečano. — Cenik brezplačno!

Mirna vesl

je prva dobrotava zavarovanja. Ogenj, toča, tatvine, telesne nesreče, avtomobilske nezgode, nenadna smrt itd. — Vam delajo skrbi. Olajšajte si jih s tem, da se dobro zavarujete. Pri tem Vam gre v vsakem oziru na roko

SLAVIJA

jugoslovanska zavarovalna banka v Ljubljani

Brzjavke: Banka Slavijska
Telefon št. 2176

Najstarejši domači zavarovalni zavod.

»CROATIA«

ZAVAROVALNA ZADRUGA V ZAGREBU

katero je ustanovila občinn slob. in kralj. glavnega mesta Zagreba leta 1884., ima svojo centralo v **Zagrebu**, v lastni palači na vogalu Masarykove in Preradovićeve ulice, svoje filijalke pa v **BEOGRADU, LJUBLJANI, OSIJEKU, SARAJEVU** in **SPLITU**.

Prevzema pod ugodnimi pogoji vse vrste zavarovanj, kakor: življenjska zavarovanja, proti škodi od požara, strele, eksplozije, vlomne tatvine, toče, za posledice telesnih nezgod, proti razbitju steklenih plošč, čomage, transport na suhem in vodah in avtokasko.

Zadružna imovina znaša nad 100 milijonov.

Doslej izplačane odškodnine znašajo nad Din 100 milijonov.

Poverjeniki in zastopniki „Croatiae“ nahajajo se v vsakem večjem kraju.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

LJUBLJANA, Prešernova ulica št. 3

je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji.

Ima vlog nad Din 430.000.000.—.

Za vse vloge jamči ljubljanska mestna občina z vsem svojim premoženjem in z davčno močjo.

Vloge se sprejemajo na knjižice in na tekoči račun. Naložbe proti odpovedi se obrestujejo po dogovoru kar najbolj ugodno.

Posojila se dovoljujejo na posestva, menice in vrednostne papirje čim najceneje.

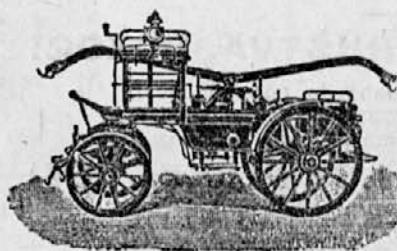
Za male trgovce in obrtnike obstoja pri hranilnici kreditno društvo, za pupilne naložbe pa sodni depozitni oddelek.

Za varčevanje mladine izdaja domače hranilnice, za pošiljanje denarja po pošti pa svoje položnice.

Telefon št. 2016 in 2616.

Poštni čekovni račun št. 10.533.

Uradne ure za stranke so od 8. do 12.30.

**Prva
zaloga
gasilnega
orodja**

FRAN SAMSA

trgovina gasilnega orodja
in gasilnih potrebščin

ZAGREB, MARULIČEV TRG 12A

Lastnik: Šime Despotović, zastopnik prve svetovne tvornice bencin-motornih brizgalnic in orodja „MAGIRUS“, Ulm ob Donavi

V zalogi ima: vsakovrstne cevi, konopne, gumene črpalne; dalje sekirice, pasove, gasilske znake, naramke, spojke, ročnike, trobke, piščalke, svetiljke, vrvce, čepice, čelade, blago za obleke iz drila in paradne iz sukna; lestve: kljukaste, raztezne in mehanične; brizgalnice: dvokolne, ročne, četverkolne, bencin-motorne avtobrizgalnice po tovarniški ceni. Blago je prvovrstno, iz prvih svetovnih tovarn in z jamčeno. Cene zmerne. Dajem tudi na obroke. Magirusove bencinmotorne avtomatske (samodelujoče) brizgalnice imam stalno na skladišču v Zagrebu. Izdelujem vsakovrstne gasilske zastave (barjaki) in diplome. Gasilci, ne kupujte brizgalnic ne opreme, preden si niste ogledali mojih, da se ne prevarite!

TEHNIČNO PODJETJE

»UNA«

INŽ. JOSIP KALMAN
ZAGREB

ULICA KRALJICE MARIJE 25

TELEFON 72-35

GLAVNI ZASTOPNIK TVRDKÉ

TEUDLOFF-DITTRICH
BUDAPEST

specialna tvornica gasilnih brizgalnic

Avtomobilne brizgalnice, motor-
ne brizgalnice, ročne brizgalnice,
kombinirani avtomobili za gašenje
požarov in škropljenje cest

Dobavlja v najboljši kakovosti in po
zmernih cenah: vsakovrstne cevi, in to:
konopne, gumene, gumirane konopne,
lestve v vseh izvedbah in dimenzijah,
maske za zaščito proti dimu in plinom,
vse gasilne armature in orodje, opreme
za zaščito dihanja, opreme za pomoč
ponesrečencem po strupenih plinih

TELEFON ŠT. 24-05

»DUNAV«

ZAVAROVAL. DELNIŠKA DRUŽBA V ZAGREBU

Podružnica

V LJUBLJANI, ŠELENBURGOVA 3

Zavaruje

po najugodnejših pogojih proti škodam:
vsled požara, vlomske tatvine, razbitju
stekla, transporta, nezgod in zakonitega
jamstva. / Prevzema tudi zavarovanja
avto-kaska, avto-jamstva ter sklepa
živiljska zavarovanja vseh vrst z in
brez zdravniške preiskave za slučaj do-
živetja in smrti, otroška in štedilna za-
varovanja po najmodernejših kombina-
cijah in cenih tarifih. Police naše družbe
sprejema ministrstvo vojne in mornarice
kot kavcijo pri ženitvi gg. oficirjev. /
Vsa potrebna pojasnila so na razpolago pri
vseh naših glavnih in krajevnih zastopstvih.

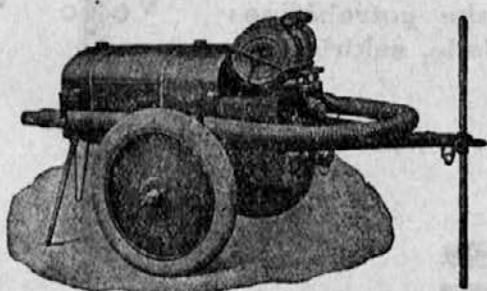
Gasilski zavodi d.d.

čechy při Prostějovu na Moravském

Ustanovljeno leta 1820.

podružnica Maribor

Tomšičeva ul. št. 6

Lahka, dvokolna motorna brizgalnica z 16/18 HP mo-
torjem, dobava vode 800 l v min., pritisk do 16 atm.

Specialna tovarna brizgalnic, sesaljk, le-
stev, cevi in oprave za gasilce, ekstinkter-
jev, avtomobilnih in motornih brizgalnic
priporoča svoje prvovrstno, najmoder-
nejše gasilsko orodje. Vse vrste telo-
vadnega orodja. Ugodni plačilni pogoji.
Za vse stroje se jamči! Cene solidne.

STROJNE TOVARNE IN LIVARNE D.D., LJUBLJANA

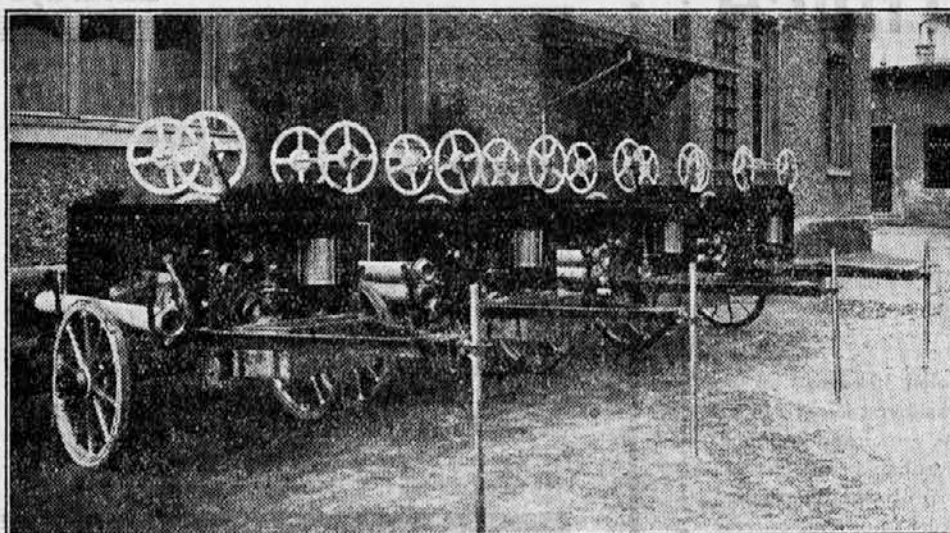
TELEFON ŠTEV. 28-29, 28-30

DUNAJSKA CESTA ŠTEV. 35

NASLOV ZA BRZOJAVRE: STROJ

Motorne brizgalne.

Dvokolna ognjegasna motorna brizgalna tipa MB 1.

Motor - 36 ks.

Maksimalni pritisk -
17 ATM.

Delazmožnost - 1400 litrov
v minuti.

Dolžina curka - 56 metrov.

Prenosne motorne brizgalne tipa MB 2.

Motor - 14—16 ks.

Maksimalni pritisk - 14 ATM.

Dolžina curka 49 metrov.

Delazmožnost 600—700 litrov
v min.

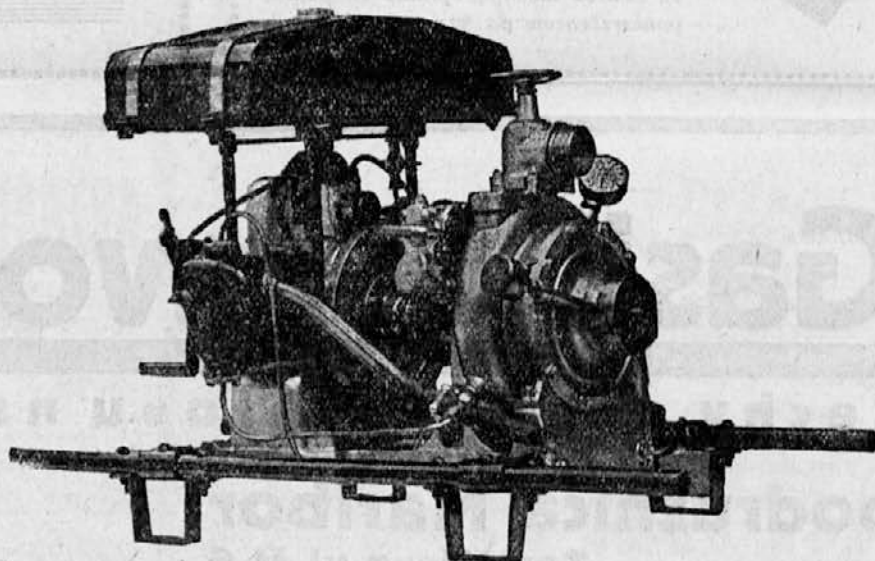
Prenosne motorne brizgalne tipa MB 2/a

Motor - 17—18 ks.

Maksimalni pritisk - 17 ATM.

Dolžina curka - 42 metrov.

Delazmožnost 800—900 litrov
v min.

Vse naše motorne brizgalne so bile preizkušene od komisije, ki jo je odredila „Jugoslovanska gasilska zveza“, katera se je o brezhibnem delovanju brizgalen jako pohvalno izrazila.

Dobavljamo tudi vse gasilske potrebščine:
cevi, spojke, ročnike, čelade, sekirice,
pasove itd.

V drugem letniku naše odlične zbirke

DOBRA KNJIGA

je izšla pravkar druga publikacija:

K. V. Raisa krasen roman

ZATON

v avtoriziranem prevodu Dr. Ferda Kozaka.

Kot nalašč je prišla ta sočna slika iz češkega pogorja — polna toplih barv in naše krvi —, da bi se njena lepota tem bolj odbijala od mrzle sivine romanov germanskih literatur, s katerimi je naš knjižni trg zadnje čase preobložen.

Opojni vonj in mehak dih srečnih domačij, težke skrbi in grozo obupa starosti občutite, ko čitate ta roman, ki slika z robotami, bolestmi in radostmi bogato prepreženo življenje zapadle gorske vasi, v katerega ospredju se vije kot vodilni motiv življenski zaton župnika, ki je zvezan s svojim ljudstvom v pravi krščanski ljubezni.

Ne samo vsebina, tudi oprema knjige je odlična in se prišteva k najboljšim, ki so izšle pri nas.

Prva publikacija »Dobre knjige«

Dr. Loranda

STARANJE

prav tako krasno opremljena, je imela izreden uspeh in je razbrana. Novi naročniki jo zato dobijo v II. enako lepi izdaji.

V tem spisu razlaga svetovnoznani zdravnik, kaj je pravzaprav staranje in kako se ga moremo najuspešneje obvarovati.

Poglavja, kakor:

Predčasno staranje kot posledica sprememb v krvnih žlezah: v ščitni žlezi, spolnih žlezah itd.

Vpliv krvnih žlez na našo zunanost ter na presnavljanje.

Prednosti in škodljivosti alkohola.

Vpliv spolnih žlez na življensko moč in na dolgo življenje.

Spoznanje prvih znakov poapnenja žil in njih zdravljenje.

Kako se ubranimo pri poapnenju žil nagle in predčasne smrti.

Prezgodno staranje žen.

Kako zabranimo nastajanje visečega in tolstega trebuha in kako ga zdravimo.

Deset glavnih vzrokov prezgodnje smrti

in druga povejo, kako naj usmerimo svoje življenje, da ga ohranimo sebi in svojem čim dalje.

Tretja knjiga

Prof. Janka Orožna

OPIS ČEHOSLOVAŠKE REPUBLIKE

je v tisku.

Opremljena bo bogato s slikami na finem kartonu, priložena ji bo velika (47 × 60 cm) večbarvna mapa ČSR, krasno bo vezana in vložena v kartonasto kaseto, kakor vse naše knjige. — Ta jedrnati spis našega odličnega znanstvenika plastično predločuje življenje in delo v bratski republiki.

V poletju bo sledila četrta in zadnja knjiga II. letnika —

Emil Trevalc.

MOČNEJŠI OD LJUBEZNI

(Avtorizirani prevod Dr. Ferda Kozaka).

Purpur njenih platnic bo vseboval življensko tragedijo mlade žene vsemogočnega, že postarnega rudniškega ravnatelja, ki je vanjo blazno zaljubljen in ji vendar pušča vso prostost življenja razvajene in uspehov željne eksaltiranke, dokler nekaj, kar je močnejše od ljubezni, neusmiljeno ne poseže vmes...

Če še niste naročnik teh štirih krasnih, vsebinsko prvovrstnih in luk-suzno opremljenih knjig, Vam nudimo priliko, da jih dobite namesto za tržno ceno 300.— Din **po znižani ceni 180.—** Din, plačljivi v 9. zaporednih mesečnih obrokih po 20.— Din, začeni takoj. Naročiti pa jih morate čim preje po priloženi priglasnici. Pozneje te plačilne ugodnosti ne bo.

Takoj, ko prejmemo Vašo naročilnico, boste dobili po pošti obe krasno vezani knjigi: Dr. Lorand »Staranje« in pa Raisov roman »Zaton«. — »Opis Čehoslovaške republike« Vam bo poslan v kratkem, »Močnejši od ljubezni« pa v poletju t. l.

Zato ne odlašajte, izrežite sledečo naročilnico, vtaknite jo v kuverto, naslovite na Umetniško propagando, odpravištvu Loka pri Zid. mostu, kuverto frankirajte s 25 parami in oddajte takoj na pošto!

Umetniški propagandi, odpravištvo

Loka pri Zidanem mostu.

Podpisani se priglašam za odjemalca II. letnika Vaše zbirke zabavnega in poučnega branja »Dobra knjiga« **za znižano ceno Din 180.—**, ki jo bom plačal v 9. zaporednih, mesečnih obrokih po Din 20.—. S plačevanjem pričnem takoj. Publikacije te zbirke, vezane v moderno desinirano, luksuzno platno in vložene v kartonaste kasete, in sicer Dr. Lorand »Staranje« in Rais »Zaton« mi pošljite s položnicami takoj, Orožen: »Opis Čehoslovaške republike« in Treval: »Močnejši od ljubezni« pa kakor hitro izidejo. — Dostavite mi jih po pošti kot navadno tiskovino (priporočeno tiskovino). Poštino povrnem.

Datum:

Podpis in natančen naslov:

Česar ne želite, črtajte!

Naročilo je neopreklicno. Plača in toži se v Ljubljani.

T u o d r e ž i t e l

Kaj je „DOMAČI VEDEŽ“?

V 24 zvezkih, ki izhajajo zdaj v mesečnih presledkih, bo to **rodbinski leksikon**, ki Vas bo seznanjal v abecednem redu z vsemi zadevami, ki se tičejo življenja v rodbini in družbi. **Dajal Vam bo pouk** v lahkomumljivih razpravah na temelju mnogoletnih izkušenj ter ne bo štedil z navodili in nasveti za praktično uporabo. **Bo to knjiga, ki jo boste iz vseh največkrat jemali v roko, dokler boste živeli.**

Karkoli boste potrebovali vedeti v dnevnem življenju, na vse boste dobili v njem odgovor in nasvet. »Domači vedež« bo torej govoril o: zdravstvu, zdravih domačih sredstvih — prvi pomoči pri nezgodah — prehrani v rodbini — materinstvu in vsem, kar je s tem v zvezi — vzgoji — lepem vedenju v vseh položajih — družabnih stikih — družabnih prireditvah — etičnih vprašanjih — religiji — morali — pravnih vprašanjih — razmerju moža do žene — ločitvi zakona — razporoki — poklicih — službah — razmerju službodajalca do delojemalca in nasprotno — prednostih pridobitnih poklicev — šolanju v dosego raznih poklicev — gospodinjskih delih z ozirom na največjo praktičnost — posebnostih domače in tuje kuhinje — hranilih in njih ponarejanju — zidanju hiš — opremljanju stanovanj — umetnostnem čutu pri urejanju domačije — okrasnih sobnih in vrtnih rastlinah — obdelovanju zemlje in živinoreji — obrti in trgovini — itd., itd.

Ce še niste naročnik te vsaki rodbini in vsakemu posamezniku najbolj potrebne poučne in vzgojne publikacije, izkoristite našo ugodno ponudbo za naročbo in **odpošljite naročilnico takoj.**

Da si »Domačega vedeža« nabavi lahko vsak, tudi manj premožni poedinec, ga izdajamo v zvezkih po 32 strani vsebine velikega formata (18 × 26.5 cm). Do zdaj je izšlo 8 snopičev. Celotno delo bo tvorilo po izidu knjižnico zase, katera Vam bo služila v vseh življenjskih prilikah bolje od zvestega prijatelja.

Vsak zvezek velja 25.— Din, ki jih lažje izdaste sproti mesečno kot pa plačate celo publikacijo naenkrat.

Poleg plačilnih ugodnosti ne preglejte brezplačne premije, ki jo dobijo naročniki »Domačega vedeža«, če se naročijo po spodnji naročilnici. — Ta brezplačna premija obsega sledeče knjige v prodajni ceni 275.— Din :

1. Henrik Smrekar: Črnovojnik. Ilustrirano. Vez. (Humorističen popis vojakovanja avtorja.)	lepote z naravnimi sredstvi.
2. Milčinski: Suha roba. Ilustrirano. Vez. (Najboljše ribniške anekdote.)	8. Nemo: Veseli anekdotar. Broširano. Zbirka najboljših dovtipov in zgodbic.
3. Pugelj Milan: Črni panter. Novele. Broš.	9. Ing. Nemo: Kaj je radiotelefoni-ja? Broš.
4. Golar: Sto let slov. lirike. Broš.	10. Dr. Zahoř: Spol, ljubezen, materinstvo. Vez. Za deklice okrog 14 let. Vzgojna knjižica, ki nadomesti najbolj obzirni pouk mater.
5. Albrecht Fr.: Pesmi življenja. Vez.	11. J. S. Machar: Strup iz Judeje. Pesnitve. Broš.
6. Valois: Heptameron. Novele. Broš.	12. J. S. Machar: Konfesije literata. Proza. Broš.
7. Dr. Montfleury: Moderna kozmetika. Broš. Negovanje in varovanje	

Izpolnite, izrežite, vtaknite v kuverto in pošljite na
Umetniško propagando odp. Loka pri Zid. mostu.

NAROČILNICA.

Umetniški propagandi, odpravnštvo

Loka pri Zidanem mostu.

Priglašam se obvezno za odjemalca celotnega dela »Domači vedež«, ki izhaja v zvezkih po 32 strani vsebine, oblike 18 × 26.5 cm in prosim, da mi zvezke po izidu pošiljate, že izišle pa takoj določite.

Plačam: po prejemu vsakega zvezka 25.— Din
(osem zvezkov, ki so že izšli in stanejo 200.— Din pa odplačam v zaporednih mesečnih obrokih po 15.— Din).

Kot brezplačno premijo mi pošljite skupino 12. knjig, ki jih navajate v Vaši ponudbi. Poštnino povrnem.

Do popolnega plačila naročnine ostanejo knjige in »Vedež« Vaša last. Plača in toži se v Ljubljani.

Datum:

Podpis in natančen naslov:

Velja za brezplačno premijo!

Tisti naročniki, ki navedene knjige že posedujejo in premije ne žele, bodo plačali Vedeža po subskripcijski ceni 20.— Din za zvezek.